

THE STANDARD BEARER

A Reformed Semi-Monthly Magazine

PUBLISHED BY THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION, GRAND RAPIDS, MICH.

Communications relative to subscription should be addressed to
R. SCHAAFSMA
524 Henry Ave., S. E.
Grand Rapids, Mich.

EDITORIAL STAFF

Editors—Rev. H. Hoeksema, Rev. G. M. Ophoff,
Rev. Wm. Verhil, Rev. G. Vos
Associate Editors—Rev. A. Cammenga, Rev P. De
Boer, Rev. M. Gritters, Rev. C. Hanko, Rev. B.
Kok, Rev. G. Lubbers, Rev. R. Veldman.
Rev. H. Veldman.

Communications relative to contents should be addressed to
REV. H. HOEKSEMA
1139 Franklin Street, S. E.,
Grand Rapids, Mich.

Vol. XIV, No. 16 Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Mich.

MAY 15, 1938

Subscription Price, \$2.00

MEDITATION

The Righteousness Of God Manifested

But now the righteousness of God without the law is manifested, being witnessed by the law and the prophets; even the righteousness of God which is by faith of Jesus Christ, unto all and upon all them that believe: for there is no difference.

Rom. 3:21, 22.

But now!

By the deeds of the law there shall no flesh be justified in His sight!

That was impossible even in the old dispensation, even under the law. It is impossible now. It will forever prove to be impossible!

There was, indeed, a time that the child, still a minor and not having attained to the freedom of the age of majority, was placed under the tutorship and government of the law. And by "law" is meant that entire code of precepts that was given to the people of Israel at Mt. Sinai through Moses, the mediator of the old covenant. It was headed, indeed, by the moral law of the ten commandments, as the foundation of the entire law; but it included also the law of the shadows to regulate Israel's worship and religious life, and the precepts for their civil life as a nation in the earthly land of the promise. And always its deepest principle was expressed in the maxim: Love the Lord thy God!

The "works of the law" were prescribed therein.

But justification through these works of the law was not attainable. No flesh could possibly be justified in the sight of God through these works.

To be sure, the law held out the promise of righteousness and life. But it was only for him that continued perfectly in all that was written in it! Whoever

slipped, even once, even with regard to its smallest detail, it anathemized! Cursed is everyone, that continueth not in all that is written in me! How, then, could mere man, sinful man, who even enters into the world as a violator of the law, under the curse because of sin, and who can only increase his guilt daily, meet the demands of the law and be justified?

The law always left him with a guilty conscience, with the consciousness that God must needs condemn him!

Through the law is the knowledge of sin.

But now!

The works of the law are not God's ordained way unto righteousness, and never were!

Even the very law and the prophets testified of a different righteousness, a righteousness without the law, valid even then, when the law has served its purpose and disappears, to the children of the promise when they were under the law.

Then it was not yet manifested.

But now it is!

The righteousness of God!

By faith of Jesus!

Amazing wonder of grace!

Righteousness of God, without the law!

Righteousness before God as a free gift, without works!

Does it not sound paradoxical, that righteousness should be given us of God?

For, righteousness is a legal status, the status of one that measures up to a certain standard according to the verdict of a competent judge. And in this case the standard is the law of God, the expression of God's will concerning us. Just as a wall is perfectly perpendicular when it is in accord with the plumbline, so a man is righteous when he, in his inmost nature and in all his works, is in harmony with the standard of the will of God over him. A righteous man is he, who

is what he ought to be, in his deepest soul and being, in his thinking and willing and all his desires, as well as in all his outward life and walk, according to the sentence of the Most High Himself, Who judges righteously.

How, then, can this righteousness, this legal status, be given to anyone?

How can it be bestowed as a gift?

For evidently, such is the meaning of the phrase "righteousness of God" in our text.

It does not refer to the divine virtue of righteousness. That the righteousness of God is manifested does not mean that God has revealed Himself as righteous. To be sure, righteousness is a virtue of God. God is absolutely good in Himself. For, He is a light and there is no darkness in Him at all. Pure goodness is He, the implication of all infinite perfection. He is, therefore, His own standard. In all His willing and knowing and acting He is always in harmony with the perfection of His own glorious Being. This is God's righteousness. But to this the text does not refer. This is plain from the whole context, which centers around the question: how can a man be justified before God? How can we be declared righteous when the Most High Himself judges us and pronounces the verdict? This is evident, too, from the text itself. It is a righteousness that is manifested entirely apart from the law, that has nothing to do with the question whether or not you have kept the law; that is by faith of Christ Jesus; that is unto them and upon them that believe.

It is, therefore, a righteousness that concerns us!

It is *our* righteousness!

But it is not of us! It is of God!

It is an answer, God's answer, to the question: how can we ever be righteous in the sight of God, how can we be justified when He judges us? And the answer is: never by a righteousness of our own! Never by the works of the law. For, we can only sin and increase our guilt daily. But a righteousness was manifested of God, of which He is the Author and He alone; which He conceived, which He realized in our behalf, which He also bestows on us, who are in ourselves sinners and worthy of damnation; a righteousness that is not of us, but of God from beginning to end, and which we receive of mere grace, as a gift of God to us!

And what a gift it is!

For it includes not only the forgiveness of sin, so that God's judgment over us is that we are so perfectly righteous that it is as if we had never had or committed any sin whatever; but it also is the divine declaration that we are worthy of being called His children and heirs!

And the inheritance is eternal life!

We, who are condemned on every side, our own conscience even bearing us witness that we are worthy

of wrath and damnation, are adjudged worthy of eternal life and glory!

Such are the implications of this righteousness!

And it is freely bestowed!

Without the law!

Without works!

Of God!

But now it is manifested!

The righteousness of God without the law!

It was not manifested before. In the old dispensation, when the children of the promise were placed under the law, it was still hidden.

But now it is made plain, clearly shown before the eyes of all.

Not, indeed, as if there were no knowledge at all of this righteousness of God by faith in the days of the old dispensation. The difference between the two dispensations certainly cannot be, that in the old the saints were justified and saved on the basis of works, while in the new they are justified without works by faith. How, in that case, would the saints under the law have been saved at all. It holds for the old dispensation as well as for the new, that no flesh shall be justified in the sight of God by the works of the law.

Then, however, this righteousness was witnessed by the law and the prophets as something that was not yet, that was still to be realized, that was not yet manifest.

The law and the prophets, that is, the entire Old Testament Scriptures bore testimony to this righteousness that was to come. It brought the shadow of it to the mind of the believing saints. It foreshadowed it in all the ceremonies of the law, in circumcision and the passover, in tabernacle and temple, in altar and sacrifice, in sabbaths and holydays. For, Christ was the end of the law, the end which the law had in view, to Whom it pointed, to Whose righteousness it would direct the faith of the worshipping Israelite under the law. Never was the law intended to impress the people of God of the old dispensation with the hopeless demand that they must be justified by its works. Itself witnessed of another righteousness, without works, in Him that was to come. And so did the prophets. All delivered the good tidings, the gospel of peace, that Zion was to be redeemed through justice and that God would save His people.

But this righteousness was not yet manifested.

Beyond the shadows faith could only anxiously look in hope.

But now!

It is come! That which was hid in God, that of which the saints of old only saw the figures and shadows, the promise which they saw afar off, has now been manifested.

For the righteousness of God, that marvellous gift of His grace, was realized in the death and resurrection of Jesus Christ, our Lord. He is the revelation of the God of our salvation. He it is, Who was ordained of God from before the foundation of the world to realize the righteousness of God. He is the anointed Head of His church, of all the saints that are chosen in Him, given Him as His own, that He might bear their iniquities and, in the hour of judgment over Zion, carry them to the place of execution, and die in their stead and in their behalf, bearing the wrath of God for them. Redeeming them from all the guilt of sin and meriting by His perfect obedience eternal life and glory for His own. God was in Christ reconciling the world unto Himself, not imputing their trespasses unto them. . . .

The righteousness of God was realized!

And it was manifested!

For, God raised Jesus Christ from the dead, and in that resurrection He rendered the verdict, that He is righteous! Righteous as the Head of all His people, Who had taken their place in judgment, assumed the burden of their sins, and obeyed in the hour of wrath.

He was delivered for our transgressions.

He was raised for our justification!

In the glorious and blessed resurrection of our Lord the righteousness of God is clearly come to light.

And it is declared by God Himself in the gospel concerning His Son!

Even as the shadows of this righteousness of God were witnessed by the law and the prophets, so the fully realized and manifested righteousness in Christ Jesus our Lord is revealed in and proclaimed by the gospel.

But now. . . .

No flesh can possibly be justified by the works of the law!

Through the law there can only be the knowledge of sin!

But there is a righteousness without the law!

A righteousness of God, freely given!

Blessed gift!

By faith of Jesus Christ!

Not to all, not over all is this righteousness of God.

For, not as in Adam all men die, are all men saved in Christ.

Nor can this righteousness be apprehended in any other way, by any other power, than by the faith of Jesus Christ our Lord.

The faith of Jesus is the faith of which Jesus, the revelation of the God of our salvation, is the object, the ground, the content, the all! It is not of ourselves, not of him that willeth, neither of him that runneth, but of God that sheweth mercy. For, it is the righteousness of God that is manifested. and it remains

God's righteousness to the last. He conceiveth of it in His eternal counsel; He realized it in the death of Jesus Christ our Lord, and in His resurrection from the dead; He declares it unto us in the gospel; and He it is that bestows this marvellous gift of grace on whomsoever He wills, giving us the power, whereby we may receive it, the faith of Jesus Christ!

It is the bond of union with the Lord!

For faith is to our soul what the roots are to the young tree that is planted in the ground. It is that spiritual power, that gift of God's grace, whereby our entire soul clings to Christ as the ground of our righteousness, as the One in Whom is all our salvation. It is the power to know Him in all the fulness of His grace, to rely on Him with all our heart, in time and in eternity, as the sole basis of our righteousness; to draw out of Him and appropriate unto ourselves all the spiritual blessings in heavenly places.

The faith of Jesus Christ!

And therefore, this righteousness of God is unto them and over all them that believe. It is unto them, intended for them, even entering into them, into their deepest heart and mind, causing them to know that this righteousness is over them, that God's verdict is upon them, redeeming them from all their sin, declaring them worthy of eternal life, causing them to rejoice in the peace with God forever! And by the testimony of this righteousness of God in their inmost heart, they joyfully confess: we, therefore, being justified out of faith, have peace with God through our Lord Jesus Christ.

Unto all and over all!

There is no difference. This righteousness of God by the faith of Jesus Christ does not have regard for your social standing, makes no distinction between rich and poor; does not ask the question whether you are Jew or Greek, whether you know the law or not, whether you are circumcised or uncircumcised. It has no regard for your works or lack of works. It is without distinction unto all and over all that believe.

All that believe!

They all; no one else!

For all have sinned, under the law or without the law; and all that believe are righteous before God forever.

Not, indeed, because your faith of Jesus Christ is only another good work by which you are accounted righteous before God. Faith does not work unto righteousness, it only receives it. Neither because faith is the power whereby you may perform the good works that can make you righteous before God. The believer is righteous before all works!

But faith connects you forever with Christ your righteousness!

The righteousness of God!

Glory to Him!

EDITORIALS

Iets Over Onze Reis Naar Edgerton

Onze lezers weten, dat de Zendingsdeputaten met ondergeteekende naar Edgerton, Minn., geweest zijn, en zullen wel uitzien naar eenige mededeelingen aangaande onze reis en ons werk aldaar.

Te Edgerton werd een gemeente georganiseerd. Ook dat weten onze lezers reeds.

En het is in dit artikel niet mijn doel een soort verslag te leveren van de organisatie. Dit werd opgedragen aan één der leden van de Zendings-commissie, die zich ter bekwamer tijd wel van zijn taak zal kwijten. Ik wil slechts enkele opmerkingen maken in verband met mijn persoonlijke ervaringen en indrukken.

We gingen, drie leden van de Zendingscommissie, ondergeteekende en zijn oudste zoon, welke laatste tot zijn genoegen het grootste gedeelte van de reis als chauffeur diende, den vierden April op reis. Ondergeteekende was verzocht in Edgerton eenige lezingen te houden en het Woord te bedienen; de leden van de Zendingscommissie zouden behulpzaam zijn in de organisatie eener gemeente aldaar.

We hadden, behalve de laatste zestig mijlen, een voorspoedige en aangename reis. Edgerton ligt ongeveer zestig mijlen ten noorden van Hull, Iowa, en is dus ruim acht honderd mijlen van Grand Rapids. Van deze acht honderd mijlen verslonden we den eersten dag ongeveer drie vierden. We brachten den nacht door in Mason City, Iowa. Den volgenden dag had ondergeteekende echter een vergadering bij te wonen in Hull, die tot vier uur in den namiddag duurde. En toen we Hull verlieten begon de pret. Eerst begon het te regenen, daarna te ijselen, en ten slotte werd het een ware sneeuwjacht. De wegen werden glad; de ramen der auto werden bedekt met een dikke laag ijs; we konden slechts langzaam rijden en zonder gevaar was het niet. Maar de Heere bracht ons veilig ter bestemde plaats, en toen we, in de vriendelijke en gastvrije woning van onzen zendeling-leeraar, Ds. Kok, een poosje met de voeten in de oven hadden gezeten, en iets hadden genuttigd, waren we het ongenoegen van de laatste mijlen der reis spoedig vergeten.

Edgerton is een klein dorp. Ik meen, dat het ongeveer zes honderd inwoners telt. Drie straten, de hoofdstraat en een bijstraat aan elke kant van die hoofdstraat, ongeveer een halve mijl lang, en de noodige dwarsstraten, in de hoofdstraat enkele flinke winkels, het postkantoor, enkele kerken, een flinke Publieke School en een kleinere Christelijke School, even buiten het dorp het spoorweg-station, waar twee pas-

sagierstreinen per dag aankomen, gewoonlijk een half uur te laat, en dicht bij het station de onvermijdelijke graan-elevator, — ziedaar in het kort een beschrijving van Edgerton.

Er woont daar in de buurt echter veel volk, en ook veel Hollandsch, en gereformeerd volk, want, zooals ge begrijpt, is Edgerton slechts het centrum van een boerenstreek.

'k Had haast vergeten, om melding te maken van de hall, waar onze groep vergaderde. Dat was metterdaad een flinke vergaderplaats, waar uiterst ongeveer twee honderd vijftig menschen zitplaatsen konden vinden. Daar heb ik drie lezingen gehouden en tweemaal gepreekt. En over de opkomsten viel niet te klagen.

Den elfden April werd aldaar een Protestantsche Gereformeerde Kerk georganiseerd. Doch hierover wil ik verder niet schrijven. 'k Wil slechts enkele indrukken weergeven.

Allereerst kreeg ik opnieuw den indruk, dat onze zendelingsleeraar geen gemakkelijke taak heeft. Vooral is het moeilijk, als hij op zulk een hem geheel vreemde plaats aankomt, waar niemand hem kent en hij niemand kent, waar men van onze zaak schier nooit heeft gehoord op een enkele uitzondering na, om contact te maken en ingang te vinden bij de menschen. Men is dan natuurlijk geneigd om te denken, dat er een verkondiger van zekere nieuwe en vreemde leer in 't dorp is aangekomen, en ons Hollandsch gereformeerd volk is gelukkig niet aanstonds bereid zoo'n klapper gehoor te verleen. De Heere moet dan ook de harten en deuren openen, en we mogen de zaak onzer zending en onze zendingleeraar wel veel gedenken voor den troon der genade. De eigenaardige gaven, die de Heere onzen Zendingleeraar gegeven heeft, staan hem hierbij wel zeer ten dienste. Hij heeft een gulle, vriendelijke, aantrekkelijke persoonlijkheid en kan heel wat verdragen. Te Edgerton viel het dan ook heel wat mee. De Heere gaf hem een open deur, en er werd van het begin af heel wat belangstelling getoond in de waarheid, zooals wij die voorstaan en verkondigen. En de Heere gebod Zijn zegen over den arbeid aldaar.

In de tweede plaats heb ik mij opnieuw verwonderd over de onkunde, die in Christelijke Gereformeerde kringen heerscht aangaande onze zaak, om nu niet te spreken van gebrek aan kennis van de gereformeerde waarheid. Ik heb met onderscheidende menschen gesproken, vooral ten huize van Ds. Kok, en op een enkele uitzondering na getuigde men, dat men nooit van de "Drie Punten" en van onze geschiedenis gehoord had, als Ds. Kok niet gekomen was om hen in te lichten. Ik meen, indien de leiders der Christelijke Gereformeerde Kerken niet bevreesd zijn om hun volk de waarheid te vertellen aangaande het gebeurde in 1924 en de "Drie Punten," dat zij hunne gemeenten

wel wat grondiger mogen onderwijzen in deze dingen, willen ze althans tegenover ons wat sterker staan.

Natuurlijk is er ook hier en daar, vooral bij onze vijanden, veel opzettelijke onkunde, zoowel als een verkeerde voorstelling der dingen, die men beter weet. Zoo werd het praatje verbreid, dat wij in 1924 niet door de Christelijke Gereformeerde Kerken zijn uitgeworpen, maar zijn uitgetreden. Naar het getuigenis van velen, was het vooral een ouderling der Christelijke Gereformeerde Kerk aldaar, die, ofschoon hij vooral wel beter kon weten, deze onwaarheid vertelde. Een ander, ook een ambtsdrager, vertelde, dat Ds. Kok leerde, dat de verdoemden in de hel het nog beter hebben dan de goddeloozen hier op aarde! Hij was ook niet te bewegen om te erkennen, dat hij het mis had, toen we hem dit aan het verstand trachtten te brengen. Ook wilde hij beslist niet ingelicht worden aangaande onze zaak, noch door ons, noch ook door de brochure van prof. Berkhof over de Drie Punten, die we hem aanbevelen te lezen! En dat ofschoon hij wel over ons meende te moeten praten, en ofschoon hij zelf erkende niets van de zaak af te weten! 'k Zou het zelf moeilijk kunnen gelooven. Maar ik spreek uit persoonlijke ervaring met den man.

Maar zij, wier harten en oogen de Heere opent, geven gewoonlijk hun blijdschap te kennen, dat ze de waarheid weer mogen hooren en kennen, zooals ze haar in lang niet gehoord hebben of ook nimmer hebben verstaan.

Predikanten van de Christelijke Gereformeerde Kerken lieten zich op onze vergaderingen niet zien, ofschoon ze tot debat waren uitgenoodigd. Nu had de pastor loci van Edgerton een wettig excuus, daar hij ziek was. Maar anderen hadden wel tegenwoordig kunnen zijn, en naar mijn overtuiging was dit ook hunne roeping. Doch niemand verscheen. Indien men nu ook maar verstaat, dat men het recht verbeurd heeft om achter onzen rug de menschen verkeerd in te lichten, willens en wetens, of ook in onwetenschap. Wie niet bang is voor de waarheid, is ook niet bang zich in 't publiek te verantwoorden.

Nog ééne opmerking in verband met de organisatie dezer jongste onzer gemeenten.

Ik meen, dat het zoo langzamerhand weer tijd wordt, dat onze Classis de kwestie onder de oogen ziet, of het niet mogelijk en wenschelijk is, om twee classes te organiseeren. We hebben thans in het Westen, Californië inbegrepen, tien gemeenten. Het komt mij voor, dat de vraag althans dient te worden overwogen, of we niet beter twee classes kunnen hebben, met eene synodale vergadering eens per jaar.

Op den terugweg hadden we mooi weer. En we kwamen op tijd weer thuis om in eigen gemeenten op Goede Vrijdag het Woord te bedienen. Zegene de Heere de gemeene te Edgerton.

En al onze kerken!

H. H.

Dr. Hepp Over De Algemeene Genade

VI.

Dr. Hepp's Critiek Op Dr. Schilder's Voorstelling.

We zouden nog eenige citaten leveren uit Dr. Schilder's repliek op de critiek van Dr. Hepp inzake de kwestie van het medewerker-Gods-zijn. Aan volledigheid valt hier niet te denken. Het is ons er slechts om te doen onzen lezers een zoo juist mogelijke voorstelling te geven van den stand der verschillende kwesties, die in verband met de theorie der gemeene gratie in Nederland werden opgebracht en besproken. De citaten zijn alle genomen uit *De Reformatie*.

Dr. Schilder schrijft:

En zoo geïsoleerde opvatting betreffende het verbond, als Prof. Hepp bleek te huldigen in krasse uitspraken, moet haar kwade gevolgen dragen. Kwade gevolgen, niet wijl ze geïsoleerd staat in het kader der gereformeerde dogmatiek, maar wijl ze de lijn der Schrift daarin niet greep.

Een der eerste gevolgen daarvan is helaas, dat Prof. Hepp niet in staat is, de gereformeerde ontwikkeling van het begrip "medewerker Gods" (als aanduiding van den verbondsmensch) op rechten prijs te schatten, en te volgen; ja, dat hij krachtens zijn snijden in de zenuw der verbondsgedachte (de loochening van het tweezijdige verbond) nu wel genoodzaakt is, daartegen te strijden, en voor deformatie aan te zien, wat inderdaad reformatie is, voor afbraak, wat toch heusch niets anders is dan verdere (en dus geenszins oorspronkelijkheidszieke) opbouw. Prof. Hepp beweert, dat ik het begrip van den "medewerker" Gods onderschat. Ik beweer, dat hij het verkeerd construeert, en het bloedarm maakt.

Het is mij een raadsel, hoe Prof. Hepp zoo hoog van den toren durft blazen, tenzij ik moet aannemen, dat hij inzake het verbond ook nog op andere punten dan de reeds genoemde de meening der gereformeerde vaders niet kent. Ik zal er meer dan een bewijs van trachten te geven. Maar het is voor alles misschien goed, den lezer eenigermate te oriënteren.

Hierbij zij vooropgeplaatst, dat de gereformeerden, juist ook in den bloeitijd (om nogmaals met Prof. Hepp te spreken), het werkverbond herhaaldelijk in verband hebben gebracht met de voorzienigheid van God. Prof. Hepp spreekt in nog al verzekerde taal zijn

afkeuring er over uit, dat ik den mensch Gods medearbeider noemde in het verbond medewerker dus ook in Gods voorzienigheid. De hoogleeraar citeert enkele van de voor mijn besef nog steeds "vanzelfsprekende" uitspraken uit verspreide geschriften van mijn hand, citaten, die ik bij dezen met allen nadruk wil handhaven, en verklaart dan, niet te begrijpen, hoe ik dat voor zuivere Gereformeerde theologie durf uitgeven.

Mischien begrijp ik het wel, dat Prof. Hepp zich hier verwondert. De verklaring ligt in den grooten afstand tusschen hem en de gereformeerde dogmatiek, in dezen. Dat is begonnen bij de kwestie der tweezijdigheid. En nu begint het zich te wreken. Prof. Hepp constateert, dat het stuk van de medewerking als actie der voorzienigheid eerst tot ontwikkeling kwam, toen haar bloeitijd ten ondergang neigde (85). Had hij de gereformeerden bestudeerd, ook uit den bloeitijd, ter zake van het verbond, hij had zoo niet gesproken.

Begrijpelijkerwijze brengt Dr. Schilder het begrip "medewerker-Gods-zijn" in verband met het verbond. Dat Dr. Hepp hem hierop aanviel, heeft volgens hem zijn oorzaak in de monopleurische verbondsbeschouwing van Dr. Hepp. Daarom is hij zoo bevreesd, dat Dr. Schilder het begrip "mede-arbeider Gods" *overspant*. Dr. Schilder wil echter nadruk leggen op het "twee-zijdige" van het verbond. En in die voorstelling is er ruimte voor het begrip "medewerker Gods".

Hij beroept zich verder op enkele citaten uit geschriften van gereformeerde theologen.

Over de ontwikkeling van het begrip "medewerker Gods" in de historie van het dogma is Dr. Schilder's oordeel:

Daarom is Prof. Hepps constructie van de geschiedenis van het begrip "mede-arbeider Gods", gelijk hij daarmee mijn opvatting wil bestrijden, onjuist. Gelukkig hangt hij (evenmin als ik) de kwestie niet op aan de exegese van 1 Cor. 3:9; waar menschen optreden als (volgens de Statenvertaling) medewerkers Gods, Gods mede-arbeiders. Er zijn exegeten, die in dezen tekst gesproken achten van menschen, die met GOD meewerken, er zijn er anderen, die in die plaats slechts uitgesproken achten, dat de bedoelde werkers of "arbeiders" met ELKANDER mee- of samenwerken, dat ze dus elkaars makkers of genooten zijn, die dan zelf weer als Gode toegewijde, God dienende mede-arbeiders-met elkaar heeten kunnen: meewerkers (met el-

kaar) van God. Voor de eerste opvatting kiezen b.v. Godet, Meyer, die de tweede opvatting taalkundig onhoudbaar acht (I Thess. 3:2; Rom. 16:3, 9, 21; Phil. 2:25; 4:3; II Kor. 1:24), Bachmann (die beslist de tweede opvatting afwijst), Piscator, Aretius, e.a.; voor de tweede opvatting kiezen b.v. Groshede, Bengel (operarii Dei, et cooperarii invicem), Estius, Heydenreich, Olshausen, etc. Maar het spreken van mede-arbeiders Gods is van de exegese van dezen tekst niet afhankelijk; want de gedachte zelf is uit de Schrift opgebouwd, met name uit de verbondsleer, en dienovereenkomstig in het dogmatisch spraakgebruik inheemsch geworden. De term medewerker Gods of "sunergos theou") heeft dan ook reeds gedurende eeuwen in de dogmatische wetenschap en polemieek een vaste plaats gehad. Men denke maar aan Augustinus' strijd over den vrijen wil en samenhangende kwesties (zie Parijsche editie, 5, 135 F, cooperatores Dei, of cooperarii), of aan den synergistischen strijd, of aan de polemieek tusschen gereformeerden en roomschen over de beteekenis van de menschelijke zelfwerkzaamheid in de genade of aan dien tusschen gereformeerden en remonstranten over de algemeene genade.

En dit oordeel wordt dan verder weer met verschillende en lange citaten gestaafd, die we hier natuurlijk niet kunnen overnemen. Aan het slot daarvan het volgende:

Hier spreekt dan ook de stem der gereformeerde confessie, niet in Prof. Hepps oppositie tegen mij, die de praepositie "mede" (in mede-werking) weer haar zin wilde laten behouden, zonder ook maar een oogenblik de nadrukkelijke waarschuwing tegen veronachtzaming van Gods volstrekte almacht te verzuimen. Zoo zijn de uitspraken der Dordtsche Leerregels opgevat en weergegeven door de andere dogmatici, van wie ik nu alleen maar noemen wil: Franc. Turretinus, die wel degelijk de dienaren des Woords als Gods medewerkers ziet, niet in het begin, doch in den voortgang van het genadewerk, en die medewerking van den mensch, na de vooropgaande vernieuwingsdaad Gods, een geloofsinhoud noemt, dien men nu toch eigenlijk niet meer moest disputabel achten ("certum est"), als maar — gelijk ik deed — de afhankelijkheid des menschen tegenover den altijd onoverwinnelijken God gehandhaafd blijft, en die van "medewerkende genade", ook al moet hij niets hebben van de remon-

strantsche dwalingen dienaangaande. gevoelig te spreken acht. Zoo ziet het Piscator, en zoo zien het met hem vele anderen die ik nu maar voorbij ga. De gereformeerde dogmatiek heeft steeds den mensch, die willig God als Verbondsgod zich zelf tot dienaar en instrument ten dienste stelde. als diens mede-arbeider gezien; en het doet wel vreemd aan, dat juist in een tijd, waarin het inzicht veld won, dat niet alleen dominees. maar ook andere arbeiders in Gods koninkrijk recht hadden op het praedicaat, dat vroeger met name de predikanten sierde (Gods mede-arbeiders) een hoogleeraar der V.U. meent te moeten opkomen tegen wat in betrekking tot dit praedicaat gezegd is door iedereen. Och, had Kuyper maar eens een pakkenden titel gekozen voor een zijner redevoeringen over de Vrije Universiteit, de Christelijke politiek, den arbeid in Gods koninkrijk, en had hij dan dien titel maar eens ontleend aan het begrip, dat hij zakelijk toch wel degelijk in de verbondsl eer als fundamenteel erkent: het begrip van medewerkers Gods. Misschien ware ons dan bespaard, wat we nu beleven, dat een gereformeerd hoogleeraar de kwestie van ambt en verbond en geloof en bekeering op den achtergrond duwt in de bespreking van het medewerkerschap des menschen, om dan zijnerzijds te gaan handelen over de kwestie van de arbeidsverdeling, al of niet, tusschen God en... de auto.

De auto? vraagt iemand.

Ja, zeker.

Prof. Hepp begaat n.l. het stoute stuk, de medewerking van den mensch met God op een lijn te plaatsen met die van "alle schepselen, zoowel anorganische als (en) organische" (86). Op een lijn? Ja, want volgens hem is door de gereformeerde dogmatiek de mede-werking-met-God "uitgebreid" tot alle schepselen, zoowel "anorganische als organische". Wel wordt dan in rekening gebracht de creatuurlijke andersheid van den mensch tegenover andere schepselen maar toch, volgens Prof. Hepp is de mensch SLECHTS een tot het goede gewillig gemaakt willend MIDDEL in Gods hand (86/7). Zijn betoog geeft dus wel toe, dat "vanzelf" "deze medewerking voor den mensch een bijzondere betekenis verkreeg, omdat de mensch een bijzonderen aard had", maar hij behandelt toch de menschelijke medewerking naar analogie van b.v. die van een auto. Tot slot wordt dan nog heengewezen naar de Dordtsche Leerregels, reeds geciteerd hierboven.

Nu wil het geval, dat Trigland diezelfde regels, die Prof. Hepp naar voren brengt (dat de wil, van God bewogen zijnde, ook zelf weer werkt) bespreekt in een betoog, dat over het verschil tusschen mensch en orgel handelt; het "orgel" van Trigland correspondeert hier met de auto van Prof. Hepp.

Maar het is een troost. te weten, dat er gelukkig ook gereformeerden geweest zijn, die bij de lectuur van Trigland en de canones van Dordt des menschen medewerking hebben geplaatst in het raam van het verbond. Dat is wat anders, en het is heel wat dieper, dan wat hier geleerd wordt over de "uitbreiding" der medewerking tot alle schepselen. De rechte Verbondsbeschouwing steekt hier haar "gereformeerde voelhorens uit", en zegt: o, neen, dien kant moet het niet uit; hier wordt het spoor scheef getrokken.

Ook wij hebben reeds onze verwondering uitgesproken over de poging van Dr. Hepp om het begrip "mede-arbeider Gods-zijn" in verband te brengen met en af te leiden uit den "concursus" als onderdeel van de Voorzienigheid Gods.

Hierover schrijft Dr. Schilder nog als volgt:

Wie nu met Prof Hepp het leerbegrip van den mensch als medewerker Gods onderdak brengt, niet bij de verbondsl eer, doch bij die der voorzienigheid, komt niet alleen op de reeds aangegeven wijze in moeilijkheden ten aanzien van de goede teekening van de historie van het dogma, doch snijdt ook zichzelf den pas af tot het incasseeren van de winst, die op dit terrein reeds voor dien behaald is in de gereformeerde dogmatiek.

Den opmerkzamen lezer toch zal het niet ontgaan zijn, dat de leer van den concursus, de samen-looping Gods (met den mensch) gedrukt wordt door een ernstig bezwaar. Volgens haar doorlopende terminologie gaat het primair over God, die met den MENSCH (we beperken ons tot hem nu verder) als creatuur meewerkt. Maar reeds lang geleden hebben de gereformeerden leeren zien, dat, dit zeer bedenkelijk is. Werkt God met ONS mee? Of werken wij met GOD mee? Wat is eerbiediger, wat dieper gezegd?

De concursus-leer, waarop Prof. Hepp teruggaat, kan, krachtens haar primaire probleemstelling, op deze vragen geen duidelijk antwoord geven, zoolang zij niet dieper wordt ingedacht. Wie evenwel — om hiertoe te geraken — het verbond voorop plaatst, gelijk wij het deden, en dus God als eersten

werker, maar ook den mensch als door Hem geschapen, en in verbondsrechtspositie geplaatsten bondgenoot erkent, die kan het antwoord wel vinden. Hij zal, gelijk wij het deden, niet spreken, van God als medewerker van den mensch, doch van den mensch als medewerker Gods.

En hierin kan hij, die mijn opvatting van den mensch als medewerker MET GOD aanvaardt, de progressie der gereformeerde dogmatiek volgen. Niet alzo echter, wie van het verbond teruggaat op den uiterst zwakken grond van de concursusleer, waarin God met DEN MENSCH mee-loopt, en in-vloed oefent, gelijk Prof. Hepp thans tot mijn niet geringe verwondering de dingen stellen gaat.

Ja, die progressieve theologie, — men kan er gemakkelijker over spreken, dan er aan meewerken.

Ik denk hier aan Maresius. In zijn "Systema Theologicum" (Groningen, 1673) leest men over den vrijen wil in hetzelfde hoofdstuk, waarin ook over het genadeverbond gehandeld wordt. In de editie zonder noten, wordt daarbij de kwestie van het syn-ergein, mede-werken, niet met zooveel woorden genoemd. Neemt men die editie met noten (Groningen, Spinneker, 1673, bl. 416), dan wijst hij de synergistische ketterij af. Niettemin laat Maresius elders duidelijk zien (ed. zonder noten 547/8, met noten 602), dat men naar I Cor. 3:9 de dienaren des Woords medewerkers Gods mag noemen, en dat dit geen zier te maken heeft met pelagiansme, of iets dergelijks, wanneer men maar den mensch, in dit geval den prediker, ziet optreden als dienaar Gods binnen den verbondskring.

Deze, reeds in vroegere artikelen tegenover Prof. Hepp onder verwijzing naar de gereformeerde belijdenisschriften aangewezen gedachte, kan nu steunen op reeds zeer oude getuigenissen. We grijpen maar weer naar een der allereersten, die reeds voor de Dordtsche Synode heeft geschreven: Musculus. Musculus toch schreef in 1573 over de twee capita (hoofdstukken, deelen) van het verbond, precies in denzelfden zin waarin wij het deden, toen we ons eerste artikel over Prof. Hepps ongereformeerde verbondsbeschouwing publiceerden. Hij stemt daarin overeen met Calvin en Snecanus, theoloog uit den eersten tijd, getuige dus van de oude gereformeerde verbondsleer.

Welnu, de progressiviteit van Musculus' theologie, die later helaas weer vergeten is,

en thans in Prof. Hepp een bestrijder ontmoet, laat zich duidelijk zien, in de manier, waarop hij gesproken wil zien, niet van Gods concursus met den mensch, doch van des menschen medewerking met GOD, gelijk wij, in onze dipleurische verbondsbeschouwing, het ook deden. Musculus zal niet graag, zoo verklaart hij, kwaad zeggen van het begrip der medewerking; hoe zou men het ook, als Marcus zelf zegt, dat de Heere met het evangelie en zijn dienaren "medewrocht"? Maar men moet dan ook — zegt hij — liever zeggen, dat de mensch met God medewerkt, niet omgekeerd. Wij zijn Gods medewerkers, dit woord, dat in I Cor. 3:9 op de predikers ziet, krijgt reeds bij Musculus een uitbreiding, o neen, niet tot alle schepselen, anorganische en organische (Prof. Hepp), maar tot de verbondskinderen, die God liefhebben, en als Bondsgod aannemen en erkennen. Musculus voelt reeds, dat er hoogmoed, overschatting van den menschelijken factor, in ligt, als men spreekt van een God, die met den mensch meewerkt, Maar wie den mensch met God laat meewerken, die is JUIST in het zoo construeeren der verbondsverhouding, tegen dien hoogmoed gewapend; het begrip mede-arbeider-met-God is juist een wapen tegen den hoogmoed van menschelijken autarkie-waan.

Dit zijn gereformeerde stemmen uit den bloeitijd, en voor de Dordtsche Synode. En wij zouden nu moeten teruggaan op het ongelukkige concursus-begrip? We zouden moeten elimineeren de speciale verbonds-verhouding, waarin God den mensch, reeds in het werkverbond, tot alle goed werk bekwaamt en hem zoo tot zijn medewerker maakt, om den mensch "SLECHTS" 'als (gewillig gemaakt) instrument te zien?

We denken er niet aan, dezen achteruitgang in ons dogmatisch denken te helpen bevorderen. We wijzen ook deze kwade vrucht van Prof. Hepps onevenwichtige verbondsbeschouwing af, en houden ons aan het tweezijdige verbond, dat juist in wat onzerzijds ("Wat is de Hemel?") geschreven werd (met name ook in de onderscheiden passages over den "schok", d.w.z. het steeds opnieuw intreden van Gods soevereine, den mensch overweldigende heerschappij, is gevrijwaard tegen de gevaren en afwijkingen, die Prof. Hepp in zijn droevig karikatuurbeeld van wat wij schreven, ons heeft toegedicht. Het waren zonden tegen het negende gebod, die hij, eerst tegen Prof. Vollenhoven, en nu ook tegen onszelf, heeft bedreven, en die nog

steeds onherroepen bleven, ook al kreeg hij sinds weer een blad, dat hem tot die herroeping elke week de gelegenheid biedt.

Ook reageert Dr. Schilder op de uitspraak van Dr. Hepp, dat volgens de Gereformeerde dogmatici "ook na den val de ordening van oorzaak en gevolg *niet geheel* was opgeheven:

Wanneer we thans, ter besluiting, niet van deze reeks, doch van het onderhavige onderdeel ("kwade gevolgen" etc.) terugzien op wat Prof. Hepp ons bleek (of scheen) te willen, dan komt weer een gevoel van verwondering over ons. Verwondering over het halfslachtige en onzekere van Prof. Hepps betoog. Van iemand, die zoo ernstige beschuldigingen durft inbrengen, zou men mogen verlangen, dat hij weet, wat hij wil. Maar als 't daarop aankomt, houdt Prof. Hepp vaak een slag om den arm. Of ook, hij verzwakt zijn woorden dermate, dat men zich afvraagt: hoe is 't nu eigenlijk?

Dit blijkt alweer in het stuk der "medewerking". Hoe is 't nu, zou men Prof. Hepp willen vragen, is nu de mensch medewerker met God, ja, dan neen? Antwoord: och ja, maar u moet het begrip niet "overspannen". Hetgeen ook als niemands zonde door hem kon worden aangewezen. Hoe is 't nu, zou men verder willen vragen: is er sprake van "tweede oorzaken", heeft die term nu bestaansrecht, ja, dan neen? Antwoord: "Wel ontkenden zij" (d.w.z. de Gereformeerde dogmatici) "niet, dat ook na den val de ordening van oorzaak en gevolg NIET GEHEEL was opgeheven, en dat in zoover (IN HOEVER??, dat blijft nu in het donker, na het voorgaande, K. S.) de schepselen als "tweede oorzaken" moesten worden gezien, maar zij voegden er steeds aan toe, dat God voortdurend in de schepselen met Zijn almachtige en alomtegenwoordige kracht moest invloeden (influxus) om hen werkelijk oorzaak te doen zijn, en het door God bepaalde effect te doen bereiken" (85/6).

Ja, daar staan we nu weer te kijken.

"De ordening van oorzaak en gevolg niet geheel opgeheven."

Een ordening dus toch ten deele opgeheven (ik zou 't niet graag nazeggen, en ik ben bang voor elke calvinistische filosofie, die met zulke theoremen zou gaan werken....)

En voorts: deze "ordering" van oorzaak en gevolg ten deele opgeheven.... Tot welk deel? Stilzwijgen bij Prof. Hepp.

Niettemin: toch spreekt ook Prof. Hepp van "oorzaken", die werkelijk oorzaken zijn.

Wat wil nu Prof. Hepp?

Als het er op aankomt, te vertellen, wat hij nu eigenlijk op het kardinale punt heeft te stellen tegenover mij, dan lezen we bedenkelijke, beschermende restricties.

Ten slotte nog dit:

Hiermee willen we dit onderdeel besluiten. Onze conclusie is, dat wat Prof. Hepp heeft opgemerkt in verband met de kwestie van het mede-arbeider Gods zijn, a. op schuldige wijze een karikatuurbeeld gaf van wat onzerzijds werd opgemerkt, b. inging tegen wat van gereformeerde zijde, ook in de Synopsis, geleerd is, c. het probleem verengde door voor verbond en ambt het oog te sluiten, waar ze onzerzijds weer er voor geopend waren, d. en op het punt, dat dan nog ter sprake kwam bij de behandeling van het aan de orde gestelde begrip, het punt n.l. van "eerste" en "tweede" oorzaken, ons met het mes in de keel liet zitten, m.a.w. destructief werkte zonder aan te geven, wat thetisch in de plaats te stellen zou zijn van wat door Prof. Hepp prijsgegeven was: n.l. het ook na den val (!) in geen deele "opgeheven" zijn van de "ordering" van oorzaak en gevolg. Prof. Hepp schreef: "het is wel heel helder, dat het als heiligschennis moet worden gebrandmerkt, wanneer men een arbeidsverdeling tusschen God en de auto zou durven veronderstellen" (86). Maar naast deze door niemand ook maar een betwiste waarheid, die door Bavinck (a.w. 575) aldus geformuleerd is, dat "er geen arbeidsverdeling plaats heeft tusschen God en Zijn schepsel", staat bij Bavinck tenminste de andere, die onmiddellijk er op volgt: "maar dezelfde werking is geheel en al werking van de causa prima (eerste oorzaak) en EVENZOO GEHEEL EN AL werking van de causa proxima" (de tweede oorzaak). Met dit dubbele en onvermengde "geheel en al" van Bavinck kan men progressief werken in de dogmatiek, en de calvinistische filosofie laten werken, al zal ze daarbij het begrip "oorzaak" nader hebben te onderzoeken. Maar wat Prof. Hepp in plaats van Bavinck stelde, de theorie n.l., dat na den val een partiële "opheffing" van een ordening (van oorzaak en gevolg) plaats vond, dat is niet alleen niet progressief, maar het is ook zeer bepaald destructief. Het brengt niet achteruit, maar het brengt ons op een verkeerd spoor.

De lezer heeft misschien bij zichzelf reeds de opmerking gemaakt, dat deze bespreking wel wat verwijderd ligt van het onderwerp, waarover het eigenlijk gaat.

Het ging over de "gemeene gratie".

En nu hebben we reeds lange besprekingen gevolgd over de kwestie van het eenzijdige of tweezijdige van Gods verbond en over het mede-arbeider Gods zijn.

Het is waar, de bespreking dwaalde wel een beetje af.

Toch zouden we wel, in het licht van bovenstaande, belang hebben bij de vraag: hoe zou Dr. Schilder de idee van het medewerker-Gods-zijn nu toepassen op den natuurlijke mensch, op de goddelooze wereld? Is de "cultuur-mensch", de mensch, zooals hij van nature is, buiten genade, met zijn gaven en "Aufgabe", ook medewerker Gods? Heeft God ook, buiten het genadeverbond, een verbond met de goddelooze wereld, en wordt in dat verbond de natuurlijke mensch bekwaamd om eenigszins, met betrekking tot het tegenwoordige wereldleven, tot de "cultuur", medewerker Gods te zijn?

Doch er zijn zeker wel meer vragen overgebleven bij de lezers in verband met Dr. Schilder's voorstelling over de "gemeene gratie".

Voor de meesten onzer lezers zal het zeker niet gemakkelijk zijn om de vraag te beantwoorden of Dr. Schilder wil vasthouden aan de "gemeene gratie", ja dan neen.

En indien ja, dan is het nog niet zoo gemakkelijk om een heldere voorstelling ons te vormen van zijn beschouwing in dezen.

Ik zal daarom, D. V., trachten, in eene samenvatting van hetgeen tot hiertoe geschreven werd, de volgende keer op enkele hoofdmomenten in Dr. Schilder's voorstelling de aandacht te vestigen. H. H.

ANNOUNCEMENT.

The Curatorium of our Theological School will meet D. V., in the First Protestant Reformed Church building Tuesday afternoon of May 31, 1938, at 2:00, in the afternoon and again in the evening. Three main items of business are on the agenda:

- a) Examination of Student J. Hoksbergen.
- b) Regular business of receiving reports
- c) Receiving of applicants for the coming School year.

P.S. Applicants desiring entrance into our Theological School are required to have in their possession a testimony of membership in one of our Churches and a recommendation of their consistory. Applicants are expected in the evening.

The Curatorium,
L. Vermeer, Sec'y.

Over De "Overblijfselen"

We ontvingen de hier volgende vraag over de kwestie der "overblijfselen".

Hooggeachte hoofdredakteur van de S. B.:—

Ondergeteekende, de S. B. van 1 April doorlezende, en toekomende aan het artikel van uwe hand over "Dr. Hepp over de algemeene genade" (Dr. Hepp's bewijs uit de Geref. Symbolen), vond daar ook eene heenwijzing naar de Fransche Confessie, waaronder u aantekende geen bezwaar te hebben om dit artikel te onderteekenen als 't moest.

Dit bevreesde mij eenigszins. Dit artikel spreekt er van, dat de mensch ondanks zijn val uit zijne schepping *overgehouden* heeft eenige kennis om tusschen goed en kwaad te onderscheiden. De gedachte kwam bij mij op: hoe kon de mensch iets overhouden van hetgeen hij oorspronkelijk, naar zijne schepping, niet bezat?

Was dit niet juist zijn val, dat hij nu, nu hij Gods gebod overtreden had, kon onderscheiden tusschen goed en kwaad? Misschien ben ik mis, maar deze uitdrukking in de Fransche Confessie en uwe aantekening daaronder kon ik niet best rijmen.

Na broederlijke groete,

C. M. Kunz, G. R. Mich.

Antwoord:

1. Ik mag broeder K. er wel eerst op wijzen, dat, hoewel niet letterlijk in dezelfde woorden, ook onze Confessie spreekt van "overblijfselen", waardoor de mensch nog onderscheiden kan tusschen goed en kwaad. Immers lezen we in de Canones III, IV, 4: "Wel is waar, dat na den val in den mensch eenig licht der natuur nog *overgebleven* is, waardoor hij behoudt eenige kennis. . . . van het *onderscheid* tusschen hetgeen betamelijk en onbetamelijk is." Eigenlijk is dit, geoordeeld in het licht van het bezwaar van broeder K. nog wel zoo sterk als in de Fransche Confessie, daar het uitgaat van de gedachte, dat ook des menschen onderscheidingsvermogen tusschen goed en kwaad na den val niet zoo scherp meer is als in den staat der rechteid.

2. En dit is ongetwijfeld juist. De fout van broeder K is natuurlijk, dat hij uitgaat van de verkeerde gedachte, dat de mensch vóór den val het vermogen om te onderscheiden tusschen goed en kwaad niet bezat. Ik heb de gedachte zoo nu en dan meer ontmoet bij gereformeerde menschen. Nu weet ik niet hoe ze ontstaan is, maar ze is in elk geval verkeerd. Indien de mensch eerst na den val het vermogen had ontvangen om tusschen goed en kwaad te onderscheiden, dan ware hij vóór den val geen redelijk schepsel geweest en is hij dóór den val eigenlijk een stap verder gekomen. Wel *kende* hij na het eten van den boom

der kennis het goede en het kwade, zooals hij het vóór den val niet kende, n.l. zóó, dat hij het goede haatte en het kwade minde. Maar onderscheiden tusschen goed en kwaad kon hij juist vóór den val volkomenlijk. Als God hem het gebod geeft: "gij zult van den boom der kennis des goeds en des kwaads niet eten", dan wordt hij hierdoor voor de mogelijkheid van het kwade geplaatst, en dan veronderstelt dit, dat hij tusschen goed en kwaad kon onderscheiden. H. H.

Paaschfeest En Goede Vrijdag

We ontvingen het volgende schrijven:

Geachte hoofdredakteur;—

Waarom Pascha op den dag der opstanding?

Voor overlang dringt zich de vraag aan mij op: waarom viert de gemeente des Heeren het Pascha op den dag der opstanding en niet op Goede Vrijdag? Ik heb getracht hierop een antwoord te vinden in de H. S. maar hoemeer ik deze zaak naspeur, hoe duidelijker het mij wordt, op grond van Gods Woord, zoowel in het Oude als in het Nieuwe Testament, dat het Pascha behoort niet bij de opstanding, maar bij het sterven van onzen Heere Jezus Christus. Wanneer wij lezen van het Pascha in het O. T., dan ziet het altijd op het sterven van Christus. Zoo is het in Ex. 12:11-13 en ook vs. 27. Het wordt ook wel genoemd "doorgaan" of "voorbijgaan". Als de engel het bloed aan de deurposten zag, hetwelk heenwees naar het bloed van Christus, dan ging hij door of voorbij. Ook spreekt de H. S. van een slachten van het pascha, ziende op het volkomen Lam, dat geslacht moest worden in de eerste maand op den veertienden dag der maand, Num. 28:16. Dat is het pascha des Heeren.

Dit is ook in overeenstemming met wat wij lezen in Markus 14:12 en Luk. 22:7, waar wij lezen: En de dag der ongehevelde brooden kwam, op denwelken het pascha moest geslacht worden. En Paulus zegt: Want ook ons pascha is voor ons geslacht. Ik kan niet anders zien of de H. S. leert ons, dat het pascha geweest is een voorbeeld, een type van Christus' dood en offerande aan het kruis. Daarom moest Christus sterven op denzelfden dag van het feest, n. m. op het pascha. Neen, de Joden wilden dit niet. Niet op het feest! Maar Christus, die de vervulling is van het pascha, de antitype, moest sterven op het Pascha.

Nu weet ik wel, dat het sterven van Christus geen beteekenis heeft voor de gemeente, indien Hij niet opstaat uit de dooden, want als Christus niet opgestaan is, zijn wij de ellendigste van alle mensen. De opstanding is de kroon op het lijden en sterven van Christus. En niet alleen van Christus, maar ook van de gemeente. Daarom zingt de gemeente dan ook: "Dit is de dag, de roem der dagen".

Vriendelijk verzoek ik den hoofdredakteur om een oplossing, door middel van onzen S. B.

Bij voorbaat mijn hartelijken dank.

Wm. Boender, Pella, Ia.

Antwoord:

1. Het gaat hier eigenlijk over een naam. De vraag is: waarom noemen wij den dag der opstanding van onzen Heere Jezus Christus het Paaschfeest en niet goede Vrijdag? En dit geldt dan nog alleen onze Nederlandsche taal en gewoonte, want in het Engelsch bezigt men den heidenschen naam "Easter" voor den dag der opstanding van onzen Heiland. En broeder Boender meent, dat die naam "Paaschfeest" voor den dag der opstanding niet past in het licht der Schrift, maar wel toepasselijk zou zijn op Goede Vrijdag.

2. Nu zou ik er niets op tegen hebben, om ook Goede Vrijdag Paschen te noemen. Maar dat zal wel niet veel baten. Het is al een heel oude gewoonte om den dag van het sterven van onzen Heiland aan te duiden met den naam van Goede Vrijdag. En dat zal wel zoo blijven. Alleen maar moet hier worden opgemerkt, dat naar de uitlegging van de gegevens in de evangeliën, die gevolgd wordt in het vieren van Goede Vrijdag, de Heiland toch niet op den dag van het O. T-ische Pascha, den dag, waarop het lam werd geslacht, den veertienden van Nisan, is gestorven, maar een dag later. De Heiland heeft dan op den daartoe verordenden dag, den veertienden Nisan, het laatste paaschmaal gegeten, en is den volgenden dag gekruisigd. De volgorde is dan: 14den Nisan het laatste O. T-ische lam geslacht; 15den Nisan het Lam Gods geslacht.

3. Ook die 15de Nisan behoorde echter nog wel bij het Paaschfeest, en er is dus ook wat den dag betreft niet op tegen, indien men Goede Vrijdag ook Paaschfeest wil noemen. Maar ook de 16de Nisan was een groote feestdag en behoorde bij het Paaschfeest. Dan werd de schoof voor het aangezicht des Heeren bewogen. Het was de eersteling van den graanoogst. En die dag ging in vervulling, toen de Heiland opstond als de eersteling dergenen, die ontslapen zijn, op den 17den Nisan. Hier hebben we dan de volgorde: 16de Nisan de laatste schoof-eersteling; 17de Nisan de Eersteling uit de dooden. En er is dus niets op tegen om ook den dag der opstanding van onzen Heiland het Paaschfeest te heeten.

4. Dat men nu niet Goede Vrijdag, maar juist den dag der opstanding het Paaschfeest heeft geheeten, zal zijn oorzaak misschien hebben in het feit, dat eerst op den dag der opstanding het Pascha in vervulling is gegaan. Dan is de engel des verderfs ons voorbijgegaan, en zijn we in Christus gerechtvaardigd en opgewekt. Maar om mij noeme men Goede Vrijdag den Grooten Verzoendag en Paschen het Feest der Opstanding. Alleen maar, het kindje heeft nu eenmaal reeds lang een naam, en het is niet gemakkelijk

Verlossersliefde

De kruiswoorden van den Heiland staan, bij oppervlakkige lezing, in geen enkel opzicht met elkander in verband. Zij laten den indruk na van los naast elkander staande zinnen, die uitsluitend een eigen beteekenis hebben, los van de overigen en die, gelijk wel eens beweerd wordt, daardoor juist toonen het vreeselijke van het kruislijden. Dat lijden, aldus is de gedachte, was van dien aard, dat het lijden voor Jezus Christus zoo onuitstaanbaar en ondraagbaar was, dat Hij niet meer de samenhang zag van al de momenten in dit lijden. Hij ging als één, stervende door pijn overmand, ten onder en gelijk een stervende stiet Hij zoo nu en dan nog enkele woorden uit zonder eenige samenhang. Doch al dit soort van verklaren geeft dan ook blijk van oppervlakkige Bijbellezing en Schriftoverdenking. De harmonie van het lijdensprogram kan noch mag voor Jezus bewustzijn als in onbegrepen stukken uiteerval- len. De ééne centrale werkelijkheid der verzoening door voldoening moet door Hem door-leefd en door- leden worden, en het program Zijns lijdens, door den Vader Hem overhandigd, wordt aldus voor Hem de ééne groote werkelijkheid.

Christus leeft en lijdt in geen enkel opzicht ooit in het onzekere. Het lijden overvalt Hem niet, waarom dan ook de lijdelijke gehoorzaamheid ten allen tijde en tegelijkertijd dadelijke gehoorzaamheid is. De onderscheiding tusschen die beiden is slechts noodig voor ons, voor den Heiland zijn zij nimmer gescheiden geweest.

Zijn lijden is daarom niet alleen geheel eenig, doch het is ook één, nimmer onderbroken lijden, dat Hij aan lichaam en ziel, den ganschen tijd Zijns levens op de aarde, maar inzonderheid aan het einde Zijns levens geleden heeft.

Het moet dan ook wel duidelijk zijn, dat we in de kruiswoorden niet los naast elkander staande gezegden vinden, doch welbewuste uitdrukkingen, waardoor dat ééne lijden ons geteekend staat in onderlinge samenhang en verband.

De meest bekende en geliefde kruiswoorden zijn het eerste en het derde, die dan tegelijkertijd, de meest miskende woorden mogen genoemd. Zelfs het hedendaagsche modernisme, gelijk aan het humanisme van een vorige eeuw, kerkt te zamen met de kudde Christi, vooral op den Goeden Vrijdag, om 'stichtelijk' wat 'stil' te zijn, wanneer naar Roomschen trant, de zeven kruiswoorden plechtig worden herhaald. Vroeger ging dan de wereld mede op naar Gods huis op den Oudejaarsavond, maar vandaag is voor allen de Goede Vrijdag de meest geschikte gelegenheid om zijn godsdienst plicht na te komen.

En waarlijk, op den Goeden Vrijdag trekt men hoe langer hoe meer de Kerkelijke muren neer, die hoog (?) opgetrokken staan op den Sabbath en wordt één wat

niet één is, noch zijn mag: Het begin van Kerkelijke vermenging, die de geestelijke verbastering in de hand werkt. En men kan dat zoo plechtig en stichtelijk doen, dat ge als gereformeerd mensch u haast zoudt gaan schamen en u nietig gaat gevoelen, wanneer ge van zooveel 'indrukwekkend' gedoe hoort.

Komt er dan voor en na een 'gepast' woord ter verklaring in verband met de gelegenheid, dan lijdt het geen twijfel, of sommige der woorden gesproken van het kruis, worden dienstbaar gesteld, om de toehoorders te wijzen op het groote feit der liefde, die door Jezus werd geopenbaard toen Hij in het eerste kruiswoord voor Zijne vijanden bad. Een voorbeeld voor zelfopoffering en medelijden. Een voorbeeld waaraan onze tegenwoordige wereld, die nu gekleed gaat in het staal en gereed is tot den oorlog, waarbij de wereldoorlog slechts kinderspel zal blijken te zijn geweest, en onze hoog geroemde beschaving door ten onder zal gaan, zulke groote behoefte heeft. Och, dat men toch de theorie van Grotius mocht aanvaarden, en eens mocht leeren hoeveel liefde God toch wel betoonde in het straffen van den éénen, terwijl Hij allen had kunnen en mogen straffen, doch den Eénen, gaf, opdat de anderen tot bezinning zouden komen. En zoo wordt dan het eerste kruiswoord middel tot zelfbeklag waarin alle waarachtige droefheid over eigen zonde en schuld en straf en verdoemelijkheid worden gemist. En zoo wordt ook het eerste kruiswoord middel van den mensch, die wat de uitkomst betreft, niet beantwoordt aan wat God Zich ten doel had gesteld in de oprichting van het kruis, terwijl evenmin Christus gebed aan datzelfde doel Gods in Zijn uitkomst beantwoordt. Immers, al die 'stichtelijke' samenkomsten en 'mijmeringen' zijn ook vandaag niet in staat de geweldige bewapenings programmas te doen ophouden?

Maar zóó is dan ook juist het hart uit het lijden en den lijdenden Christus weggesneden. Het voorbeeld helpt niet, schoon men wel erkend het te weten. En van de wereld, ook al prijkt deze met den naam van kerk, is feitelijk niets anders te verwachten. Doch het dient anders te zijn met het volk van gereformeerdenhuize. Voor hen is de Schrift geen raadsel en zij weten toch wel, dat het verschrikkelijke lijden, dat het kruis de menschheid juist niet vereenigt, doch in tegendeel in tweeën doet uiteen gaan? Diezelfde Heiland bidt toch niet en toch ook wél voor de wereld? Verklaar het eerste kruiswoord gelijk ge wilt, maar wat in het hoogepriesterlijk gebed werd gebeden is en kan niet in strijd zijn met het gebed in het eerste kruiswoord.

Of, want op dat breede standpunt kunt ge maar 'inleggen' in deze woorden naar hartelust, moest die wereld na Zijn sterven en door Zijn opstanding hierdoor nog een kans ontvangen? Moest haar de vrucht van het lijden en sterven misschien worden aangeboden? En moest door die aanbieding dan tenslotte toch nog blijken, dat het van Gods zijde, naar Zijn bedoelen, het wel terdege een zaak van ernst is? Ernst,

omdat Hij wil, dat alle menschen zalig worden? Kans is dan ook niet het rechte woord hier, want God wil en Christus bad — wilt gij nu ook?

Dan, want ook op het breede standpunt is men niet even ruim, de verklaring is gegeven, dat het niet aan gaat de algemeene verzoening te leeren, maar wel ligt er in die eerste bede bewijs voor algemeene genade, die dan vandaag den naam draagt van algemeene goedheid. En die goedheid, ook wel gemeene gratie genoemd, bestaat dan hierin, dat het in dit geval vrucht draagt, zoodat de vijanden *nu* hun straf nog niet ontvangen. De straf wordt uitgesteld, schoon deze rechte konde worde uitgevoerd. En dat is onverdiend, nietwaar? Nu dan, zonder meer te zeggen, preek daar dan eens over. Maak maar eens duidelijk, wat toch wel het element in die genade is, dat den zondaar ten goede komt? Wat het doel is van het uitstel, dat toch nooit afstel wordt en waardoor dan nog de mate der straf verzwaaard wordt. Want vooral hier kan dan op dat standpunt worden gezegd, dat er een al te groote mate van algemeene goedheid of gratie den goddelooze wordt bewezen. Wij weten maar al te goed dat het als vanzelf uitloopt langs het oude lijntje, want nu werd de straf uitgesteld, om nog het verderf te ontkomen, het bleef nog 'het heden der genade' en het bedoelde een uitstel te zijn, om al die goddeloozen van toen en nu te behouden. Zóó wordt het dan zeer zeker voorgesteld.

Had de Heiland hier werkelijk de vijanden op het oog? Is het wel waar, dat zij de voorwerpen waren van Zijn gebed? Of is het niet veel meer in harmonie met Zijn lijdensdaad, deze bede te verklaren als een roepen om het oordeel en de straf van het oordeel over Zichzelven? Hangt hier aan het kruis niet de Knecht des Heeren, den Borg en Goel, de Profeet-Priester-Koning? Hij die zoo vol is met den worde Gods, dat Hij nooit iets anders sprak en bad, dan om den wil des Vaders en dien wil alleen te volbrengen? De Priester, die Zichzelven Gode offert door den eeuwigen Geest, dragende de Wet des Heeren in 't binnenst ingewand, omdat geen brandoffer noch offer voor de schuld aan Gods eisch en eer voldeden, waarom Hij kwam te doen wat niemand ooit doen kon. De Koning, die door den weg van lijden en kruisdood, de gevangenis gevankelijk weg zal voeren tot Zijn buit.

Doch dit alles kan dan pas werkelijkheid worden als *Hij* gaat staan in den vuurgloed van den toorn Gods en die toorn geheel uitgebrand zal zijn, want alleen door dien weg, den weg Zijns bloeds, kan de schuld betaald, door het wegdragen der eeuwige straf. Want zonder dien straf te dragen, was er wezenlijk geen verzoening mogelijk en verzoening is er dan alleen, wanneer aan het hoogste recht volkomen voldaan is. Laat, o God het oordeel niet over hen, maar over mij komen.

Christus bidt. Christus bidt in het eerste kruiswoord om den oordeelsdag, omdat anders het oordeel zou gevallen zijn op *aansch* het menschen en de

menschheid, dat is de gemeente, niet gered zou worden. Het oordeel van Golgotha is het oordeel der wereld en *tegelijktijd het onuitsprekelijk eeuwig voordeel voor de gemeente*. Dat sluit de wereld en het wereldsch gedoe op den Goeden Vrijdag buiten de heilige sfeer van dit gebed. Want het oordeel moet *nu* komen en gaat God, die wereld niet voorbij, dan kan de liefde om te verlossen niet haar uitwerking hebben. En die liefde is werkzaam om 's Vaders wil, ook voor degenen, die Hem van den Vader gegeven zijn. Hij bad in het eerste kruiswoord naar den wille Gods, om dit oordeel.

Gelijk we alreeds hebben opgemerkt, ontkomt ook het derde kruiswoord niet aan dezelfde willekeurige verklaring. Het lijkt er veel op, dat men dit woord beschouwt als een zeker geval, een zekere bepaalde gelegenheid, waardoor kinderliefde tot de ouders wordt gepredikt. Aldus wordt een rijke stof geboden voor 'Mothers' Day' en verkrijgt de Paaschlelie haar eigen bepaalde plaats. En ook hier wordt alles weer pas klaar gemaakt naar de grondidee van het voorbeeld. Zelfs uit het lijden van den Christus, put de moderne mensch een rijkdom van leering, ons wel een eigenwillige Godsdienst, uit *het geval* van het derde kruiswoord. Priester, Rabbi en Predikant worden door deze vernuftige uitvinding één en kunnen zoo heerlijk zich in elkanders gebeden vinden. Het gelijkt veel op de mengeling van Pilatus, Kajafas en Herodus, gelijk deze op hun eigen plaats deel hadden aan de kruisiging van den Nazarener. En dat maakt het dan ook tot zulk een deftig gezelschap. Precies als vandaag.

Aldus is het te verstaan, dat vooral aesthetisch aangelegde menschen zoo verbazend veel nadruk leggen op de wijze waarop Jezus Zijne moeder en Johannes aanspreekt. 'Vrouw, zie uw zoon — Zie, uwe moeder'. In dit 'geval' wordt de ziel dan ontroerd en in vervoering gebracht, door het schoone tafereel, dat zich hier voor het oog opdoet. En geheel het panorama waarop het oog zich richt is dan de openbaring van menschenliefde, welke hier op ongeëvenaarde wijze aan het licht treedt.

Met de volgende verklaring. Jezus bespaart, door Zijn moeder aan te spreken als vrouw, haar de ruwe behandeling der menigte. Die omstanders mogen het niet weten wat de eigenlijke verhouding is waarin de Nazarener tot deze vrouw staat. Alsof dit uit het woord tot Johannes gesproken 'Zie uw moeder' niet te concludeeren viel. Waar nog bijkomt, dat Johannes zelfs geen onbekende was voor sommige van de dienaren van den Hoogepriester. Buitendien, het rustig tafereel dezer aesthetische naturen beantwoordt eenvoudig niet aan de werkelijkheid van Golgotha. Op den kruisheuvel viert de spot hoogtij en wordt de stilte telkens weer verbroken door het uitstooten van rauwe kreten, afgewisseld door fijne satanische spot. Zeker, stil zal het straks worden als Golgotha gehuld wordt in dikke duisternis en de spotters, voor eigen eierenkerf bezorgd, hunne natuurlijke smag niet kunnen

bedwingen. Doch het is zeer waarschijnlijk, dat het bij het uitspreken van het derde kruiswoord niet stil was.

Of de liefde van den Heiland, zoo willen anderen het, blijkt hieruit, dat Hij het teedere woord 'Moeder' niet gebruikt opdat haar verdere smart gespaard moge blijven. Maar zou dan juist het woord 'Vrouw' dan niet de tegenovergestelde uitwerking hebben gehad? Zou door haar, hoeveel smart het ook moge hebben gebracht, de moedernaam niet op grooten prijs zijn gesteld? Althans door haar het liefst worden gehoord? En wat verschil maakt het wat Maria betreft, of nu dat "Moeder" tot haar, dan wel tot Johannes gesproken werd? Het effect is in beider geval toch hetzelfde. Deze gevoelvolle voorstelling verandert nu eenmaal de ijzig koude werkelijkheid niet, dat de opdracht aan Johannes een scheiding van Jezus beteekent.

En nu zullen we maar zwijgen van de allegorie waarmee men een spel heeft gedreven en waardoor Maria en Johannes als typen werden beschouwd van het ware Israel en de Nieuw-Testamentische gemeente, respectievelijk, en die beiden nu tot één werden, hetwelk dan zinnebeeldig ligt uitgedrukt in het verder wonen onder één dak. Want dit zou waarlijk een typische typologie genoemd kunnen worden, waarvan de Heilige Schrift op geen enkele bladzijde ons ook maar iets leert.

Ge kunt, in het licht van al deze verklaringen boven, gegeven, hier allerlei vragen stellen, die de ongerijmheid duidelijk aan den dag doet treden. Was het hier immers een kwestie van bezorging voor Zijn moeder, als blijk van speciale kindliefde alleen, dan ligt de vraag voor de hand, waarom kon dit niet evengoed geregeld worden na de Opstanding? Christus dood verschilt met de onze juist hierin, dat onze verrijzenis moet wachten op het einde aller dingen, doch de Zijne is op dit oogenblik een zaak van minder dan enkele dagen. Dan toch komt Hij weder en zal nog een tiental malen den Zijnen verschijnen? En ofschoon Hij dan niet terugkeert tot in Zijn vroegere aardsche betrekkingen, maar met hen spreken en verkeeren, zal Hij. Denk maar aan de verschijning aan de zee van Tiberias. Ons is geboden voorzorgsmaatregelen te nemen met het oog op ons sterven, in zooverre dat mogelijk en noodzakelijk is maar die noodzakelijkheid vervalt voor Christus, want haast gaat Zijn sterven in opstanding over — Hij is (in vergelijking met ons) maar even dood geweest. Het groote bezwaar is echter niet, dat er vele vragen overblijven, maar *het* bezwaar is, dat deze uitlegging geen troost biedt aan de gemeente Gods. En een ander bezwaar is, dat zóó de wereld wel met de gemeente mee wil. De liefde van Jezus aldus verklaart, laat het verlossings-element terzijde bij den weg liggen. En dat is, schoon niet zoo bedoeld, ook een beleediging voor den Heiland. Voor alle dingen hangt hier de Verlosser aan het kruis, en dat niet om materiaal te bieden voor

wat aesthetische aandoeningen, doch om de zonde der wereld weg te dragen. En nog eens weer, wie dat niet ziet en op den voorgrond stelt, die kan zelfs de wereldling ontroerd doen zijn en in vervoering brengen, wanneer hij over het derde kruiswoord spreekt, maar heeft dan ongemerkt van het brood steenen gemaakt, waarmede de kinderkens niet gevoed worden, schoon de hondkens het brood niet werd toegeworpen.

In dit Zijn kruislijden, en dan in verband met het derde kruiswoord, blijkt het hoe de Heiland gewillig als daad van gehoorzaamheid alle banden verbreekt. Immers, Zijn getuigenis is, om den wil des Vaders te doen, maar dan zal Hij nu den wijnpers moeten treden en gansch deze aarde den rug toekeeren, omdat ook Zijn lichaam, Zijn vleesch en bloed zullen moeten worden verbroken, voor de zonde Zijns volks, ook die van deze vrouw: Zijne moeder. En deze Borg zal haar dan straks met Johannes doen deelen, en met hen de gansche kerk, in de volzalige gemeenschap van Zijn volbracht Middelaarswerk.

En nu niet voor Zijne Moeder, doch voor deze vrouw, als lid van de gemeente Hem van den Vader gegeven, gaat Hij den dood in. Want de liefde tot de Zijnen, gaat die der bloedrelatie zeer verre te boven, Zoo ver te boven, als de hemel hooger is dan de aarde. En aldus moet ook de Knecht des Heeren de geest boven het vleesch plaatsen. Wat de mensch Christus Jezus gemeen had met Zijn moeder, werd veroorzaakt door het ingaan tot ons vleesch en bloed en de relatie van vleesch en bloed, die der banden van deze aarde, moet ook voor haar veranderd worden in de relatie van de heilige mystiek, opdat zij door Zijn bloed één Geestes met Hem moge zijn. En wat voor haar geschiedt op het kruis, geschiedt voor gansch de Kerk, voor wie Hij Zijn leven in den weg der gehoorzaamheid offert tot in den dood. We hebben hier dan ook niets minder dan de herhaling van wat Hij haar eens toevoegde op de bruiloft te Kana: Vrouw! wat heb Ik met u te doen. Niet van uit de hoogte, of uit minachting, dat zou niet kunnen, want ook de Heiland wist en heeft de tweede tafel der Wet volkomenlijk gehouden; doch Hij wil alle banden verbreken, want Hij is gekomen om den wil des Vaders te volbrengen tot het a'leruiterlijkste uiteinde toe. Deze Middelaar mag ook niet in dit uur Moedertroost hebben en geeft haar vrijwillig over, bevelende Johannes (waarom niet Zijne broederen), die met haar en tot haar staat en stond in ware geestes gemeenschap.

En daarom is ook dit derde kruiswoord voor Hem een vrijwillig lijden, opdat het straks tenvolle over Hem moge komen als al Gods baren Zijn benauwde ziel vervaren in het vreeselijke, 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten!' En die natuurlijke liefde vrijwillig opzeggend, zal Hij straks de Zijnen, ook deze vrouw en dezen zoon met al de anderen te saam, met het heil door Hem bereid vervullen.

W. V.

Ascension

A wise man said once: He that wanders about as a stranger at Golgotha is the enemy of the resurrected Lord. And we might add: and knows of no ascension.

If we come to think of it, it really is strange that the whole world has so soon forgotten about the babe Christ, Whom they heralded in song and play and music at His birth. The entire Christian (?) world crowds about His manger and at Christmas time all glitters and shines of the homage (?) to the King of kings.

But they soon forget Him.

They are offended at His suffering and death. Have you ever noticed that they camouflage His suffering at the very beginning of His life? That stable and that manger and these swaddling-clothes are supposed to be a sign of our poverty which He bears, but the world in the church of Christ has beautified that sign of misery. The way we see the Scene in pictures, that barn was a very nice place. And they beautify it because they are offended at His *vicarious* suffering. They do not wish to be reminded of their sorry state. The suffering and death of Jesus are a thorn in the side of the modern church and the world. The blood-theology reminds us that we are worthy of damnation.

Therefore I would like to ask you to compare the throngs that crowd around the Babe of Bethlehem with the throngs around the Cross. And shudder!

The world is a stranger at Calvary.

And they are strangers there because they do not understand that Cross. They are blind to the fact that that Cross is a manifestation of the most wonderful thing the world ever witnessed and that the Cross is the most wonderful thing eternity shall ever witness. It is the Lamb standing as if slain. It is the blood of God shed for the sin of His people. That the world does not understand. Neither does the lukewarm church understand it.

Hence it is no great marvel that the world stays away from the opened sepulcher. Yes, the world has been there for a spel. There is the wicked, foolish and impossible watch. Imagine, they are watching lest the Son of God escape them. They are watching lest Jesus rise. But they are there for a spel only. Soon the angel comes from heaven and at the sight of so much beauty and glory they became as dead men and fled away. And they fled away in order to receive their wicked instructions. They fled away in order to be educated in the lie of the devil: say that the disciples stole Him.

But it is not true.

Jesus rose!

And went to heaven.

In this last statement we have the fulfilment of the dearest wish of God's people.

Ah, if we may only go to heaven!

And do not say that this wish is not correct. Do not say that we may not long to go to heaven. For I mean with this statement that we wish to go to God. That is heaven. To be near unto God.

You see, heaven is so very far away. The heavenly state of things is so entirely different from the state of the things of the earth. The earthy state can not even see heaven. We cannot see the Kingdom of heaven. And we do not see it because we are earthy. There is a line of demarcation between the heavenly and the earthy that cannot be brooked by any of us. Even apart from sin, we cannot ascend to the heavenly.

But that is not the most important reason of all. Adam and Eve in the state of original righteousness could not ascend to the heavenly either. But they were happy nevertheless. They did not have a principle of the heavenly life in their hearts by which and through which they would long for the heavenly state. They were of the earth earthy and the earthy scope of things was sufficient to make them happy. And they sang for joy, being filled with the beauty of God as it shone upon them and into them from the things that are below. He was made a little lower than the angels. But it did not bother him. He was entirely content.

The most important reason why we cannot go to heaven is sin.

Sin keeps us from heaven. If we would all of a sudden appear in heaven as we are now, we would constitute an awful anti-climax. "Friend, wherefore art thou here?" would be the wondering question of angels of God. And we would be cast out in outer darkness where we belonged.

No, heaven is a doubly closed place for man as he is by nature. In the first place, he is earthy and does not belong in heavenly spheres and in the second place, he is sinful and would be an abomination to all heavenly creatures.

But the question persists: "Who shall ascend the hill of the Lord?"

That question persists because of the grace of God.

By the grace of God we have received a first principle of the life that is heavenly. We have received it in the moment that we became regenerated. Regeneration is that act of God whereby He pours into the elect sinner the life of Jesus Christ through the Spirit of grace. And through that same Spirit, God connects these elect sinners with Jesus Himself. They are His members and He is the Head of that organism that is called the church.

Now when you have that principle you want to go

to heaven. You want to go to heaven even when you are afraid of heaven. And you want to go to heaven even if you are afraid of death which is the door to heaven. You cannot help but want to go to heaven. When you are regenerated you ask yourself and others and God also the selfsame question repeatedly: Who shall ascend the hill of the Lord?

And you ask that question because you want to go to God. The life that you received in the hour of regeneration is the life of God's covenant and that life is lived in heaven. Even if you could remain on the earth for thousands of years and if you could have all the things of the world in money and possessions and life and health in abundance — even then you would continue to ask: Who, oh, who shall ascend the hill of the Lord? I am so weary of the earth and of my sin that no man could utter it. "Neem de wereld, geef mij Jezus!" And Jesus is in heaven and therefore I want to go to heaven.

The answer that we receive to our question is found in Psalm 24: "He that hath clean hands, and a pure heart; who hath not lifted up his soul unto vanity, nor sworn deceitfully."

And that answer is absolute.

Therefore the gates are shut in heaven and the doors in these gates are locked with an eternal lock, shutting sinners out of heaven.

Man by nature can therefore never ascend the hill of the Lord nor stand in His holy place. Entrance into the heavenly Kingdom is only for that generation that seek the face of God. And none of us does this as we are by nature. We seek indeed but we do not seek God. We seek the devil and make a very prudent and careful covenant with hell. Doing this we have dirty hands; and a corrupt heart; we lift up our soul continually to vanity and persist in swearing deceitfully. That shuts us out of heaven and from the communion with God and Divine beings.

But there is one Man among men who ascended the hill of the Lord. And that man is Jesus.

Oh, but He is beautiful!

Even the man who among all men is the most miserable in that he was possessed of Beelzebub himself cried of Him: I have betrayed the Innocent Blood!

As the apple tree is among the trees of the wood, so is Jesus among the sons. His mouth is most sweet: yea, He is altogether lovely. This is my Beloved, and this is my Friend, O daughters of Jerusalem! (2:3; 5:16).

And Luke says of Him: "And Jesus increased in wisdom and stature, and in favor (grace) with God and men." (2:52).

His hands were surely clean. He blessed with them and broke the bread for the hungry. Sometimes He would manufacture clay with them and salve the blind eyes of the miserable and they saw.

Yes, His hands were very clean. But we pierced them at the accursed tree of Calvary.

Jesus also has a pure heart. His heart was so Divinely pure that He went out of His way to manifest it. And the Samaritan woman sings in heaven; the poor widow received her only son from the jaws of death and the murderer on the cross enters the heavenly Paradise. His heart is so pure that He is willing to stand on the bottomless bottom of hell for the sake of the love of God. When God pours out upon Him the billows of His everlasting wrath, His pure heart says: Amen! I love Thee, My Father and my God!

But we have pierced that heart with our wickedness. Can you imagine the look, that was expressive of a broken heart, the look which Jesus gave Peter when he stood there cursing and swearing among the soldiers? The look that mirrored the pure heart of loving Jesus? Ah, fellow-sinner, let us go out into the night with Peter and weep bitterly. For we have pierced the pure heart of Jesus.

Jesus lifted up His soul indeed, but not unto vanity. He lifted up His soul that continually labored to save and to redeem unto the Father in heaven. He took His soul and lifted it high to the heavens where stood the eternal altar and lay that labor-weary soul upon it to burn and to suffer for you and for me. And the heavenly fragrance was wafted to the Father: a sweet-smelling savor.

But we have wearied that Soul. We have wearied Him so often that He groaned: My soul is weary unto death! His weary soul even went out to us for human sympathy and we hear Him: "Is it nothing to you, all ye that pass by? behold, and see if there be any sorrow like unto My sorrow, which is done unto Me, wherewith the Lord hath afflicted Me in the day of His fierce anger!" Well, we did look. It was during that untold agony at the Cross. Yes, we did look to inquire if there was a sorrow that could be like unto His sorrow and we found none to equal His sorrow. Since then we call Him the Man of sorrows. But we, listen: "And they that passed by reviled Him, wagging their heads. . . ."

Jesus never swore deceitfully. His very Name is Truth. He is the enemy of the lie and the devil. It was His meat and drink to always speak truthfully.

But we, our corrupt human nature, listened to his truthful Words and concluded: He hath a devil. No, He is Beelzebub Himself. Oh, horror!

But God judges and no man.

When Jesus, therefore, concluded the work of truth and love and lay dead in the grave, God raised Him. And when the same Jesus rose from the dead and started to ascend the hill of the Lord, the first and only man that ever tried it; and when the angels saw it and wondering began to sing and ask: Who ascendeth there the hill of the Lord? Then there issued

a voice from the throne of God: Lift up your heads, O ye gates! and be ye lifted up, ye everlasting doors; and the King of glory shall come in!

And Jesus continued to climb the stairway to God's heaven. And He did arrive before the gates which were lifted up. And He did enter. With eternal praises. Since then He began to sing and to warble of the love of God from age to age the same. Some strains of this song have come to us, His brethren. And the song of Moses and the Lamb transforms us. It transforms us from the sinner to the saint. For He did all this work in your stead. And He shall sing until the last pilgrim is safe and home with the Father. The song of Jesus is heard in that people are regenerated and converted and sanctified and glorified.

Are you ascending the hill of the Lord, my brother?

I spake of the song of triumphant Jesus. Ah, yes, and it seems I hear again as in my tender youth: "Daar ruischt langs de wolken. . . ."

G. V.

Report Of The Meeting Of The League Of Prot. Ref. Men's Societies

Thursday evening, April 21, our League held its last meeting of the season. This meeting was held in one of the rooms of our Fuller Ave., Church. The undersigned was privileged to be present at this meeting and we noticed a considerable number of those present were familiar faces which we had seen at our previous meetings. We believe these meetings serve a very good purpose; they are educational, inspiring and thought-provoking as was expressed by some present, and the very atmosphere, the manner and nature of discussions etc., suggests immediately that there is 'a tie that binds.' We count it indeed a privilege to be able to attend these League meetings. And this, of course, also implies that we are convinced those brethren who do not attend these meetings, although they have the opportunity, deprive themselves of something worth-while.

The meeting was called to order by our president, brother A. C. Boerkoel. After singing a couple numbers of the Psalter, brother Koster led the meeting in prayer.

We soon came to our main point on the program for the evening and that was an address by Rev. P. De Boer of South Holland. The speaker had consented to speak on the topic:

"The present Day International State of Affairs in the Light of Prophecy".

Indeed, a large order, as the speaker expressed it in his introductory remarks. And because it was such

a large order the speaker could not very well enter into all kinds of details but had to confine himself to outlining a few main thoughts.

Rev. De Boer first spoke to us on 'The Present day state of affairs' in general. I will try to give our readers a synopsis of this first main thought. Naturally, I am not in a position to quote the speaker verbatim. But here follows the outline:

"The whole world is characterized by unrest. There always has been unrest in the world but particularly today. There is turmoil politically, socially, economically. The cause of much of our present day unrest from a historical point of view must be traced first of all to the last world war. We could expect this, war always brings unrest and unsettled conditions. But there is also another cause of our present day unrest and this second cause is the rapid pace of development in the last hundred years. We live in a period where in we hardly can live up with our own pace. Distance, for instance, means very little in our day, we live in the age of airplanes, radios, television, etc., the world is getting very small. All this has brought problems. Much of our present day unrest is therefore due to the fact that we live in a period of change and readjustment. These things are simply facts whether we like them or not. An other characteristic of our present day state of affairs in general is the increase of apostacy. With man becoming greater and more important, with humanism striding ahead, the shackles of religion are cast off and God is denied. — Principally there is nothing new in all these things. We should also keep in mind that God pushes history on, God makes history. And it is also equally true that we always have had unrest, change, apostacy, etc. The element that is *new* in our day is the fact that it all is on such a world-wide scale, and the striving for unity, political and economical assumes such great proportions as mankind has ever witnessed before. *New* is also the idea of combining politics and economics in such a way that the two are blended together and centralized, we live in the age of centralization. We never had such intense striving after unity as in our day. The welfare of the whole Society is sought in our day and not merely the enrichment of a few."

In the second place the speaker asked the question: "What is prophecy and what has prophecy to say." The answer was, briefly:

"Prophecy teaches us Christ is coming. He is not slack in His coming and we live in the last hour, between 11 and 12 o'clock. The next main event will be the return of Christ upon the clouds of heaven. If the apostle John could say in his day already 'It is the last hour', then we certainly can say it in our day and age. — What does Christ tell us about His coming, about the last hour? It may be stated Christ has given us signs of the times. Signs of the times which point to Christ's coming are among others: wars, catas-

trophies (famines, earthquakes, floods etc.), the gospel must be preached to all nations, the great apostacy must come, and there also must take place the ultimate realization of the kingdom of Antichrist. Now, all these signs have been there in a certain sense ever since the beginning of the world. Scripture, however, teaches us that the signs will increase and become more intense as the time of the end draws near. — We can say the gospel has been preached to all nations, although there may be a difference of opinion as to the question in how far the nations must be influenced by the gospel before the final end can come, for it is true in a general sense all the nations have been *touched* by the gospel but many nations are not *permeated* by the gospel knowledge. We also have had apostacy in every age, but never like in our age. And this also should be remembered, the final antichristian state will not be without religion, but the world will be religious in a Phariseistic sense, hence, there will be no place for Christ. That's why modernism is to be feared much more than outright atheism; modernism clothes itself in the garb of piety. — It may also be safely stated that at no time has the end been nearer than today, in our day we can easily conceive of the realization of the kingdom of Antichrist as picture in Scripture. As to the question 'When will the Antichrist come in his final appearance,' the speaker would not wager a guess. But this is certain, if things develop at a pace as of late years the antichristian kingdom can soon be realized. But, of course, the question is 'will the present pace continue?' the speaker is inclined to think that we have slowed down of late. This is certain, we must not have a sickly conception of Christ's return as if the Lord can come any day. Everything must develop and all things must have reached their climax. And the days of Antichrist will bring a state of affairs pleasing to the natural man but it will be horrible days for God's people as Scripture plainly teaches".

I have been all too lengthy in reporting this speech which, I am confident you will be able to read in its entirety in "Our Church News", some time in the near future. Let me hasten to the end. The last point of the speaker came down to this: "What to say now about the international state of affairs in the light of Scripture." The speaker was and could be brief on this point. He made clear that our present day international state of affairs point more clearly than ever before to the *rapid* approach of the end. Terrible days are ahead of us, but God's people should not be dismayed, the Lord is coming. And even though the Church of Christ will be pushed more and more out of the world, God's people be persecuted, even though the true Church will become gradually smaller, Christ's Church will have the victory. The Lord is coming to judge the world and redeem His people.

After this address we had recess during which time cake and coffee was served. There were no 'dienende

Marthas', but the committee for refreshments certainly acquitted itself of its task in a splendid way. Recess time also afforded the opportunity for meeting many of the brethren and exchange a few words or have a friendly chat; and the brethren certainly availed themselves of the opportunity.

After recess we first sang Psalm 68:1, 2.

We had a half hour for discussion, which proved, as usual, but all too short. Several questions were asked and answered either by the speaker or by one of the brethren. It was my original intention to briefly enumerate the questions asked and the answers given but whereas I have given already a rather elaborate report I will refrain from doing so.

Let me state in conclusion, from what I heard the meeting was much enjoyed by those present. A male quartette from Holland consisting of the brethren Case-mier, Boerkoel, Cammenga and Schippers sang three songs; a welcome variety in the program.

Our League is now five years old as the president told us and we hope that the child may develop, have a healthy growth and in years to come may grow up to full maturity. It is certainly an organization well worth our support and it can be a power for good in our Church. And we also hope that our League may give more and more leadership, guidance to our local Societies.

Finally, we wish to assure the readers of our Standard Bearer once more than an enjoyable evening was spent of fellowship and inspiration.

Having come to the close of our meeting we sang of Psalter No. 247. Rev. M. Gritters closed the meeting with thanks to God.

May God be with us till we meet again, D. V.

J. D.

ANNOUNCEMENT

The Annual meeting of the Reformed Free Publishing Association (Western division) will be held in the Hull Prot. Ref. Church basement, Friday evening, May 20, at 8 o'clock. Rev. M. Gritters will deliver a speech and the reports of Secretary and Treasurer will be delivered as well as other important business. We would like to see this meeting well attended, by all members, as well as readers of the Standard Bearer and those interested. Both ladies and men are invited to this public business meeting.

L. Vermeer, Pres.

N. Buyert, Sec'y.

The Fifth Commandment

Honor Thy Father and Thy Mother. . . .

In the foregoing articles on the Fifth Commandment the following views were presented and contended for. The fifth command concerns not merely the parental but every power or authority ordained by God. To obey is *to hear*, to hearken to the word, instruction, admonition of the authority. Parents are being honored through their being obeyed. Thus to honor father and mother is to own them as parents and to acknowledge their parental authority through being in subjection to their rule—a rule that they exercise by virtue of a God-given right. It is this right that constitutes the parental authority. And it is this authority that the fifth command concerns. Hence parents (and all those in authority over one) are to be obeyed by reason of the fact that, being parents, they rule by a right that is of God. All power (authority) is of God. No man rules over another by a right of which he or a majority of men is the author. Thus the authority of the parents does not spring from the person of the parents nor does it inhere in parenthood. To maintain the latter is to deny that there is no power but of God.

Scripture requires that servants shall be subject to the froward masters as well as to the good and gentle. This was emphasized in opposition to the view (held by some Calvinists) that whenever rulers ignore the will of God, trample upon the rights of the governed and become tyrannical, it becomes the duty of the subjects to refuse obedience and even, if necessary, to depose the tyrant. This latter view, it was shown, was not Calvin's. This reformer taught that the ruled are in duty bound to submit themselves also to the tyrannical and godless ruler in all things lawful. He thus took decided ground against any right of insurrection. Holy Writ, it was shown, does likewise. Let me now add to what has already been presented on this subject a few remarks. When a believer is subject to a tyrannical master, be he (this master) parent or magistrate or employer or husband, he suffers wrongfully. The tyranny of such a master consists precisely in his affording those over whom he rules unjust treatment. Hence, to put up with such a master is to allow one's self to be wrongfully dealt with.

But the question still remains what the character of that suffering, signified by the phrase *suffering wrongfully*, may be. The context makes it clear that it is a suffering that results from doing well. The statement occurs, "If ye do well and suffer for it". Now the believer whose hire is being kept back by fraud by the rich man whose fields he reaps, suffers wrongfully. Yet he is not on this account suffering for well-doing. What he suffers every unbelieving

To suffer for well-doing is to be put to grief on account of doing well. And the expression 'if ye do well', must be made to apply to the aggregate of good works in which the believer by the grace of God may walk. So what the apostle had before his mind is servants of God afflicted by their earthy masters on account of their loyalty to the truth and to Christ. Servants they are who disobey as often as the conviction forms in their soul that to obey would be to renounce God, deny Christ and apostatize from the truth. And for this the master, being a hard man, punishes them. The master, the ruler, and the world that he represents, hates these servants on account of their confession, attitude, view of life and of the world. He regards these servants as a menace, as a threat to the well-being of the state and society. He therefore demands of them that they change their attitude and return to the gods of this world. But the servants refuse and are therefore punished. So it goes with them. So it went with the early Christians of the first three centuries of this Christian era. These Christians refused to pay divine honors to the emperor and his image, to take part in any idolatrous ceremonies at public festivities, showed aversion to the imperial military service and disregard for politics and all civic and temporal affairs as compared with the spiritual and eternal interests of man. Because they believed in one God, they were derided as atheists and enemies of the gods and accused of all sorts of abominations. The public calamities of that age, such as floods, drought, famine, pestilence, were regarded as punishments justly inflicted by the angry gods for the disregard of their worship by the Christians. So did these servants do well and suffer for it at the hands of rulers and common people alike. And, instead of inaugurating a revolution, they, in obedience to God, endured this grief, that is, took it with true christian patience and gained a crown—the crown of life. "And hereunto are ye called." Let us understand this calling well. It is described to us in that passage from Peter's first epistle,—a passage that is to be paraphrased thus, "Servants be subject also to the froward masters, namely, to such who are wont to inflict upon you punishments on account of your doing well. Be subject also to such. Do not threaten, but submit yourself even to this unjust treatment. Bear also this affliction with true christian patience. Do so, as God so requires. For this is thankworthy, if a man, who suffers unjustly, patiently endure for conscience toward God. For what glory is it, if, sinning and being beaten for it, ye take it patiently? But, if, doing well and suffering for it, ye patiently bear, this is acceptable with God. For hereunto were ye called. Because Christ also suffered for us, for our benefit, for our sins, and left us an example that ye should follow after in His steps. For He, too, suffered but not for His faults. For He did no sin; neither was guile found in Him.

in a measure, but as one faultless, as one without sin. Thus He suffered solely on account of the perfect life that He lived. Yet did He take it patiently. And what a glorious example of patience He left us! When He was reviled, He reviled not again; when He suffered, He threatened not but committed Himself to Him that judgeth righteously.

Whereunto, then, are believers called? Unto the duty and privilege of patiently suffering for their doing well. This being their duty, it follows that they find themselves under the necessity of being subject also to the cruel, hard, unjust and capricious master. And this is equivalent to saying that rebellion is never justified, and is always to be condemned.

Why should God call His people to the duty of patiently suffering for well-doing? The reason is not hard to discover. When believers are so suffering, it is then that they show forth so much of Christ and of the praises of God whose children they are. For it is then that they are seen loving their enemies, blessing those who curse, doing good to those that hate, and praying for those that spitefully use and persecute them. It is then, when they so suffer, that they are seen as a people of God with a faith that is indestructible and as a people that cannot be separated from the love of Christ. It is when they so suffer, suffer patiently for well-doing, that they walk with God and reckon that the sufferings of this present time are not worthy to be compared with the glory that shall be revealed in them. When they so suffer, they are the meek of the earth, the merciful, the peacemakers. And they are blessed; for they inherit the earth, obtain mercy, and shall be called the children of God. But consider the believer, who, because he stands not in his faith, does not endure patiently for well-doing. Instead of committing himself to Him Who judgeth righteously, he holds to self. When therefore he is cursed, he curses again; when he is reviled, he, too, reviles; and when he suffers, he threatens. In a word, he carries on as do the children of darkness, when ill-treated. And his light is under a bushel. And, to direct the attention of the world away from himself, he, sooner than he thinks, ceases to do well, refrains from confessing the name of Christ before men. But eventually his faith must again assert itself or otherwise he belongs to that class of men of whom Christ spake when He said, "But he that receiveth the seed in stony places, the same is he that heareth the word, and anon with joy receiveth it; yet hath he no root in himself but dureth for a while: for when tribulation or persecution ariseth, because of the word, by and by he is offended." It is not strange therefore that "hereunto ye are called".

Some may be quick to say of a man who does well, who witnesses and confesses, that he is a christian man. And the emphasis with which this is said, plainly indicates that it is thought that the man is doing

enough and that the evidence that he is a christian man is complete. But when a man is seen doing well and suffering for it, the praise of some may know no bounds and they will go to affirming that the height of moral achievement had been attained in that man. But the fact is that if there be no *patient* enduring on our part, our well-doing is without moral worth in the sight of God. But the truth of the matter is that the man who is not patiently enduring is not enduring at all, as not to take it patiently is to retaliate, to strike back, to render evil for evil. And if a man is not enduring, he is not doing well, confessing and witnessing, showing forth Christ's praises. The three—doing well, enduring reproach for the name of Christ, enduring patiently—go hand in hand. A man must not therefore say, "I can do well without suffering for it," or "I can do well and suffer for it, without suffering patiently." If a man does well, he cannot escape suffering. And if he truly suffer, it must be taking it patiently. So, if a man endure not patiently, he endures not; and if he endure not, he does not well. One is compelled to choose, then, not between doing well on the one hand and doing well and suffering patiently for it on the other, but between doing well and patiently enduring on the one hand and doing evil on the other. Hence there is but one calling with which we are being (irresistibly) called, namely, to do well and to patiently suffer for it. He who is not responding to this call is no Christian. The Christian has but one lot in this world, namely, to endure for the name of Christ. And if this be not the lot of a man, he is no child of God. "For herunto were ye called. . . ." How true this appears to be!

That the apostle meant by well-doing, suffering for Christ's name, is evident from the sequence of his epistle. The fourth chapter contains this passage, "Beloved, think it not strange concerning the fiery trial which is to try you, as though some strange thing happened to you: but rejoice, inasmuch as ye are partakers of Christ's sufferings; . . . If ye be reproached for the name of Christ, happy are ye; . . . but let none suffer as a murderer, or as a thief, or as an evil-doer, or as a busybody in other men's matters. Yet if any man suffer as a Christian, let him not be ashamed; but let him glorify God on this behalf."

The statements, "But let none suffer as a murderer. . . . Yet if any man suffer as a Christian (for the name of Christ), let him not be ashamed," plainly refer back to verse 20 of chapter 2, "For what glory is it when ye be buffeted for your faults, ye take it patiently, but if ye do well and suffer for it this is acceptable with God."

Suffering for well-doing is the most trying kind of suffering there is. To do well is to do righteousness in the sight of God. It is to bring one's self forward as being of His party. He doing so is a truly good man, truly lovable, of all men the most harmless, loyal

to God and man. Yet men, the world, insist that he is wrong, culpable, unrighteous, an enemy of God and of mankind, a threat to the well-being of state and society, an impediment to progress, a dangerous upstart and what not. And so insisting they beat him with their fists or, what is much worse, lash him with their tongues. And what occasions this treatment is the man's righteousness, his being a child of the light, and what inspires it is hatred of the truth and of God. But, says the apostle, let them that suffer according to the will of God, commit the keeping of their souls to him in well-doing, as unto a faithful Creator.

Of suffering patiently for well-doing, Christ only is capable. And it is Christ Who by His Spirit so suffers in and through His people.

If the believer may not employ violence against the one in authority over him, not even if this one ill-treats him for his doing well, he surely must refrain from the use of violence when such a right of his is being trampled on as the right to a living wage. The labor strike, as it is an instrument of violence, must be condemned by every one for whom also this first epistle of Peter is the infallible word of God.

The statement was made that revolution against those in authority over one is always to be condemned. This stand, I am convinced, is thoroughly scriptural. It is the stand taken by the apostle Peter in the passage that was examined. But scripture also affirms that God must be obeyed more than man, that a godless command issued by the authority may not be heeded. But whereas all disobedience is revolution, is there not conflict here? Apparently there is but not actually. But in what direction is harmony to be sought? Calvin had this to say, "In accordance with this rule, Daniel testifies that he did the king no injustice, though he had refused to execute his godless command; for the king by raising his horns against God had robbed himself of his authority." This last clause is commentary. The testimony to which Calvin refers reads, "My God hath sent His angel and hath shut the lions' mouths, that they have not hurt me: for as much as before him innocency was in me; and also before thee O king, have I done no hurt." Dan. 6:22. The meaning of this last clause is, "even as I was likewise found innocent of thee." This was apparent to Daniel from the king's anxious inquiry concerning his welfare.

According to Calvin, then, the king through his signing the godless decree, robbed himself of his authority, actually deposed himself, so that in disobeying, Daniel was pitted not against Darius as ruler, but against this monarch as man. Calvin's conception allows one to reason as follows: to rebel against those in authority is without exception sin. Yet must a godless command be disobeyed. In doing so the believer is not in rebellion against authority, as the ruler through his illegitimate exercise of authority de-

throned himself at least in regard to the one matter of the godless command.

Calvin's conception, no doubt, is the right one; only it ought to be stated somewhat differently. That a ruler who through the abuse of his authority raises his horns against God nevertheless continues in office (Calvin certainly meant not to deny this) can be shown from scripture. The froward master who afflicts a believing subject for his well doing, has his horns raised up against God. The evidence that also before God he nevertheless retains his authority is that the ill-treated subject remains under the necessity of abiding under his dominion and is even in duty bound to submit to his abuse.

We would therefore prefer to state the matter thus: a ruler who abuses his authority through the inculcation of a godless command, loses not his right to rule but his right to be obeyed in this one matter. And as to the subject who disobeys, what he rebels against is not the authority as such but its abuse. But from this it does not follow that the subject is allowed to rebel against every and all abuse of authority. It is to be considered that the ruler misuses his authority (right to rule) when he publishes the command and requires that it be obeyed as well as when he punishes the believing subject for his disobedience. Yet it is only against this abuse of authority first mentioned that the subject may revolt. To the abuse of authority last mentioned, the subject is in duty bound to submit. This being true, it will not do to say with Meeter, "Whenever sovereigns ignore the will of God, trample upon the rights of the governed and become tyrannical, it becomes the privilege and the duty of the subjects, in view of the higher responsibility of the supreme sovereign God, to refuse obedience and even, if necessary, to depose the tyrant, through the lesser authorities. . . ."

As it stands, the statement cannot be accepted. In the essential sense, the sovereign, who is not a true believer, does nothing else but ignore the will of God. Must he therefore be refused obedience and deposed? If so, the great majority of office holders in the state would have to be renounced by Christian people, and we would be driven to the view that Christians may subject themselves only to one who believes. But now further. Is it true that *whenever* sovereigns trample upon the rights of the governed, it becomes the duty of the subject to refuse obedience? What is to be understood here by *the rights* of the governed?

A law-abiding citizen who fears God and honors the king and therefore has a right to an undisturbed life is being molested by his sovereign but not in the matter of his religion. The king of England trampled upon what the American Colonists regarded as their rights, namely, the right to levy their own taxes. Are these some of the rights that, as trampled upon, call for disobedience and revolution? If the subjects

must remain under the dominion of a ruler, no matter what the rights may be that are being trampled upon, how then can it ever become the duty of the subjects to *depose* a ruler and overturn his government by force of arms. It makes no essential difference whether the ruler be removed by the subjects as such or by the subjects through their representatives. In both cases the removal is the work of the subjects. We have in this country every four years a presidential election. If the man in office and the party in power gave no satisfaction, they are retired. But this is no revolution.

The question remains, just what abuse of authority on the part of the ruler justifies disobedience on the part of the subjects, requires of them that they face their monarch and say to him that they cannot heed his command as God must be obeyed more than man. The question has been correctly answered thus: whenever the ruler fails to keep his estate and sets up his throne in the church to meddle with its internal affairs and to determine its polity. The church has no king but Christ. Is this answer complete? Is it as wide in its scope as it should be? It would seem so. It is the best and safest answer. There is also Calvin's answer, "Whenever the monarch raises his horns against God," that is, whenever he, leaving his estate, usurps God's place through his inculcating upon his subjects commands opposed to the revealed will of God as expressed in scripture and in particular in the law of the ten commandments. We have examples of required disobedience in Holy Writ. It was demanded of Daniel that he turn his back on God, of his three friends that they worship the image. They could not do otherwise but disobey. Eventually believers will be asked to worship the image of the beast. They will disobey and pay for their disobedience with their life. If the ruler or government should order the citizens across the border of another country to murder and plunder its people, obedience should have to be withheld. The law that says, "Thou shalt have no other gods before me," also forbids murder and theft. The view that the command of the king must be disobeyed when it goes contrary to the first table of the law but not when it negates the laws written on the second table,—this view, certainly, is untenable. But this statement is not meant as a thrust at the view—a view thoroughly sound—that "the prerogative to declare war belongs to the state, that the church has no business to militate against this right, that the church is not competent, because of the nature of the case, to pass upon the merits or demerits of such a declaration of war, and that the whole matter lies outside the domain of the church." The view that when the question must be answered whether a certain war is justifiable, the dictate of the individual conscience and not that of the state (government) is authoritative, decisive, final,—this view is wrong. Its exponents are preachers of revolution. The citizens, too, will pass

judgment upon the merits of a particular war that the magistracy contemplates declaring or has declared. But only the verdict of the magistrate is authoritative, determinative and binding. And in submitting to this verdict and also in acting upon it, the citizen, even though his private conviction may be that the war is wrong, will not be surrendering his conscience to the state, if that conscience be one truly enlightened by God's Word. For the plain teaching of God's Word is exactly that it is the prerogative of the state to decide authoritatively whether a certain war is justifiable and that to this decision the citizens are to subject themselves. And if the war be wrong, the magistrate and not the citizens are being held responsible.

Now unless the magistracy and the citizens of the state are avowed pirates, the magistracy will, of course, always declare the war that it contemplates to wage, thoroughly justifiable. It will not say to its subjects, whom it has armed, "the military expedition that we now set out upon is, we keenly realize, condemned of Heaven. And it is this, as we now go forth to murder, steal and plunder. So declaring, the magistracy condemns its own undertaking and openly affirms that, in the words of Calvin, it raises its horns against God. The subjects therefore would have to refuse obedience.

G. M. O.

War And The Church

It is not the prerogative of the Church, it was just said, to authoritatively decide whether a war is justifiable. But from this it does not follow that the church has nothing to say on the subject of war in general. If the word be faithfully preached, this subject cannot very well be avoided. Yet the Scriptures do not purposely and especially treat the subject of war. It records the wars waged by the people of God of the Old Testament dispensation, it over and over predicts war, it uncovers the purposes and motives of the wars that the people of Israel waged and of the wars that the nations of the earth wage among themselves, but nowhere does it pass on the merits or demerits of war in general. In vain would one search the scriptures for a direct answer to the question whether war as such is sin. But from the circumstance that the people of Israel in response to the command of Jehovah waged war, it must be concluded that war *as such* is no more sin than eating and drinking, building and farming. The following reasoning therefore (found in The Calvin Forum for June 1937) is thoroughly fallacious, "The state has moral responsibilities. Among these moral responsibilities are the preservation of life, law, order,

peace and justice. Only if a war promotes these can the Christian support the state in war. . . . it is quite obvious that war preserves none of these, but rather destroys them all. Once a state gets into a war it uses every method to win, whether foul or fair.

"The state has a moral responsibility to protect the nation's possessions. The greatest tragedy of war is the destruction of morality. Religious restraints break down and immorality increases on every hand.

". . . since the state cannot fulfill her responsibilities through war, Christianity will find itself in a dangerous position if it does not unitedly refuse to sanction and take part in it."

It is plain that the premise from which the author of these lines proceeds is that war *as such* is sin. It is at war *as such* that the author strikes. It is war that destroys peace, justice and morality. It is war—war as such—by which religious restraints are broken down. This is the contention. However, whereas war as such is not sin, war as such can no more be destructive of morality than farming and building. However strange and startling this may sound to some, it is true. Was the morality of David, king of Israel, destroyed by the many wars that he waged? Did David as a warrior end up an apostate? To ask these questions is at once to answer them. In the article from which I just quoted we find this statement, "David confessed to Solomon that the Lord had not permitted him to build God's house for the reason that he had 'shed blood abundantly' and had 'made great wars'. But to Solomon, a man of peace, was this great privilege given." Was the author in penning these lines, perhaps suggesting that David's wars spiritually and morally disqualified him for the task? If so, he came with a wrong suggestion. It is not war *as such* that destroys morality and breaks down religious restraints, but the sinful motive that drives a warring nation, the sinful purpose with which a war is waged and the sinful spirit in which it is waged. Eating and drinking, if not done to the glory of God, destroys morality and breaks down religious restraint as well as a carnal war. The man who eats not to the honor and glory of God eventually degenerates into a glutton and a wine-bibber. So the church indeed has something to say on the subject of war. Its duty is not to authoritatively pass on the merits or the demerits of a particular war that the state declares. This is revolution. And it may no more refuse to sanction war *as such* than it may refuse to sanction eating and drinking *as such*. Neither may it urge the citizens of the state never to take part in any war. This is unbiblical and thus unwarranted pacifism. Such would be its duty only if war *as such* were sinful. And there is one more thing the church may not do. When the state calls to arms, the church may not urge men to refrain from taking part in the particular war that has been declared and sanctioned by the state. This, too, is revolution. What

then is the duty of the church in respect to war? To decry and condemn the carnal war, its godless motives, purposes and objective. The duty of the church to preach against godless warfare is as urgent as its duty to preach against any form of carnality such as gluttony and drunkenness. But this does not mean that in time of war, the church may continue to openly condemn a particular war, of which it is convinced that it is unjustifiable, if the war has been sanctioned and is being waged by the state. This, too, is revolution. The war, then, that must be preached against is not this or that particular war, but godless warfare in general and in the abstract. It is not the calling of the church to discuss in the pulpit a particular war with a view either to approving or condemning. The sole task of the church is to preach the word.

Let us now once more return to the matter of revolution and ask whether revolution in the sense of a permanent renouncement of the ruler (and I think now of the revolt in the Netherlands against king Philip of Spain) is never to be justified. When, wrote Dr. A. Kuyper, magistrates so demoralize that if in their madness they were not restrained, an entire nation would be exposed to economic and moral destruction, then a condition may be born in which a William of Orange must oppose Spain's king in order to save a commonwealth from complete ruin. But this concerns, so the writer continued, wholly exceptional cases for which no fast rule can be laid down and in which every one feels himself constrained to act, must ask himself whether he feels himself called of God and in his venture dare rely upon God's help. Such was the predicament of William of Orange, and his attempt was crowned by the outcome. God Almighty turned against Philip of Spain and our fathers might rejoice in God's favor; just because no spirit of resistance or revolution but solely the desire to remain faithful to God and His word had led them. So far Kuyper.

This is careful and sober speech. Undoubtedly this revolt in the Netherlands is one of the amazingly few revolutions in history that must be justified. King Philips had permanently resolved by himself to destroy the true church from the face of the earth. The abuse of power by this monarch was so complete, persistent, and altogether ruinous to Christ's church, that the king had permanently robbed himself of his authority and therefore also might be permanently renounced. This was the conviction of God's people.

The teachings of Scripture were found to be that believers must be subject also to the froward masters. This raises the question whether those who hold office in the state should not be godfearing men as well as those who hold office in the church. And the answer: from the point of view of God's moral will they, of course, should. The command of God, "Serve me in the seat of authority in which I, the God of all the earth placed thee" comes also to magistrates. The

could it be otherwise. All men are in duty bound to serve God). Observe how the Lord addresses the kings and judges of the earth in Psalm 2: "Be wise now, therefore, O ye kings; be instructed, ye judges of the earth, placed thee," comes also to magistrates (how trembling. Kiss the Son, lest he be angry, and ye perish from the way, when his wrath is kindled but a little."

Yet do the kings not fear Him. They rage and set themselves, take counsel together, against the Lord and His anointed, saying, Let us break their bands asunder and cast away their cords from us. But why should it be thus? The final answer is, Because God so determined. No more than He wills to save all men, no more does He will to cause all kings, let us say, the majority of kings, to experience His redeeming grace. I say, the majority, as also in this class of humans He has His elect.

But, to repeat the question with which I set out in this paragraph, how can it be His will, that the people of God be subject also to the froward masters, if at once it be His will that a recalcitrant officebearer in the church be deposed, and even be shut out of the kingdom of heaven if he repent not. Let us venture an answer. The church in distinction from the state is an institution of salvation, the manifestation of the body of Christ. It must therefore be kept pure. And as to the officebears in the church, the ministers of the word, the elders and deacons, if these deteriorate, the church as institution cannot function. When the ministers of the church demoralize, forsake God's word, the believers are no longer being fed. And whereas they must be fed, they received from God the right to renounce a false teacher and ruler in the church. As to the magistrates, there task consists in maintaining and promoting order in the secular sphere, in punishing evil-doers and in protecting the good. And although this task, too, if it is to be rightly performed, calls for a Godfearing man in office, the people of God have not the right to renounce a magistrate who abuses his authority beyond refusing him obedience in the matter of the godless command. And the question why not? has now, at least partially, been answered. The task of the civil magistrates is not to minister to the spiritual needs of his subjects, but rather to protect their material interests. Hence the believer can remain under the dominion of a godless magistrate without suffering injury to his soul.

But there is more to say on this. It is to be considered that the godless and unprincipled men in this world are by far always in the majority. How many worldlings would cooperate with the true people of God in expelling from office, for principles' sake, a godless ruler. And the answer: none. All that the world cries for is the bread that perishes. The ruler who answers this cry is the hero, the wanted man. Hence, the

believer, rightly considered, could not rid himself of the godless ruler if he would. It means, that the lot of the believers in this world is to suffer for well-diong and to take it patiently. So God has determined. "Hereunto were ye called". The way to glory leads through suffering. And through suffering this way *must* lead. There *must* be for the believer this crucible of affliction; for the dross must be burnt out of him. And this crucible God prepares for him through the godless world and its princes. This world and its princes must be here. The world for a time must have the power. Conditions on this earth must be as they now are for the elects' sake. Just because the way does lead through suffering, is there salvation for Christ and His people. Therefore the command, "Servants be subject to your masters, not only to the good and gentle, but also to the froward," had to be given. Hence, so far from the truth it is that believers, as a result of submitting to this master, suffer injury to their souls, that it is exactly in the way of this submission that they are saved.

We see now the falacious premise from which Dr. Meeter reasoned when he penned, "Whenever sovereigns ignore the will of God, trample upon the rights of the governed, it becomes the duty and privilege of the subjects to refuse obedience and even to depose the tyrant." This premise is that church and state polity are identical. The doctor here reasoned as one may reason only when he has before his mind the church.

G. M. O.

BEKENDMAKING.

Classis-vergadering staat, D. V. te worden gehouden Woensdag, Juni 1, 1938, om negen uur in den voormiddag in de Eerste Prot. Geref. Kerk te Grand Rapids, Mich.

M. Vander Vennen, S. C.

CREDIT MANAGER IS DISILLUSIONED ON MAN'S HONESTY

Pittsburgh, March 30 — C. Guy Ferguson, manager of a credit bureau that keeps tabs on 1,365,000 persons is a little disillusioned about his fellow man's honesty.

"Sometimes you read that only one per cent of the people in this world are dishonest," he said.

"That is a lot of hooley. Most people would steal anything that wasn't tied down if they weren't made artificially honest by policemen and the laws of society." — Common Grace?